

משנה - נדרים - רע"ב

[פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#) • [פרק ד](#) • [פרק ה](#) • [פרק ו](#) • [פרק ז](#) • [פרק ח](#) • [פרק ט](#) • [פרק יא](#) • [פרק יב](#)

פרק א

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#)

פרק ב

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

פרק ג

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#) [משנה יא](#)

פרק ד

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק ה

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#)

פרק ו

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#)

פרק ז

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#)

פרק ח

[משנה ז](#) [משנה ו](#) [משנה ה](#) [משנה ד](#) [משנה ג](#) [משנה ב](#) [משנה א](#)

פרק ט

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#)

פרק י

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק יא

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#) [משנה יא](#) [משנה יב](#)

א

פרק

א

משנה

-

א

פרק

כָּל פְּנוּי נְדָרִים פְּנֵדְרִים. בְּגִמְרָא מוֹקְמִינן דְּרִישָׁא דְּמִתְנִיתִין חֲסוּרִי מְחֻסְרָא וְהֵכִי קֵתְנִי, כָּל יְדוֹת נְדָרִים פְּנֵדְרִים, כָּל פְּנוּי נְדָרִים פְּנֵדְרִים. אֵלוּ הֵן יְדוֹת נְדָרִים, הָאוּמֵר לְחֻבְרוֹ מְדַר אֲנִי מִמֶּדָּה מִפְּרָשׁ אֲנִי מִמֶּדָּה וְכוּ'. אֵלוּ הֵן פְּנוּי נְדָרִים, קוֹנָם, קוֹנָח, קוֹנָס וְכוּ'. יְדוֹת נְדָרִים, כְּמוֹ בֵּית יָד שֶׁל כְּלִי שְׂאוּחָזִין אוֹתוֹ בּוֹ, כֶּדָּה יְדוֹת נְדָרִים שֶׁבִּהֶם הַנְּדָרִים נֶאֱחָזִים. פְּנוּי נְדָרִים, כְּמוֹ הַמְּכַנֶּה שֵׁם לְחֻבְרוֹ [בְּבֹא מְצִיעָא נח:] שְׂאִינוּ עֲקָרוֹ שֶׁל שֵׁם: **מְדַרְנִי מִמֶּדָּה.** אִם אָמַר אֶחָד מְלֻשׁוֹנוֹת הַלָּלוּ, מְדַר אֲנִי מִמֶּדָּה שְׂאִינִי אוֹכֵל לֶחֶם וְשְׂאִינִי טוֹעֵם לֶחֶם, אוֹ מִפְּרָשׁ אֲנִי מִמֶּדָּה שְׂאִינִי אוֹכֵל לֶחֶם וְשְׂאִינִי טוֹעֵם לֶחֶם, אוֹ מְרַחֵק אֲנִי מִמֶּדָּה שְׂאִינִי אוֹכֵל לֶחֶם וְאִינִי טוֹעֵם לֶחֶם, הוּא יְדוֹת נְדָרִים וְאִסוּר לֶאֱכֹל וְלִטְעֹם עִמּוֹ. אָבֵל אִם אָמַר לוֹ מְדַר אֲנִי מִמֶּדָּה בְּלֵבָד, אִין בְּמִשְׁמְעוֹת דְּבָרִיו אֶלָּא שְׂלֵא יְדַבֵּר עִמּוֹ. וּמִפְּרָשׁ אֲנִי מִמֶּדָּה בְּלֵבָד, מִשְׁמַע שְׂלֵא יִשְׂא וְיִתֵּן עִמּוֹ. וּמְרַחֵק

אָנִי מִמֶּדֶד בְּלִבִּי, מִשְׁמַע שְׁלֹא יֵשֵׁב בְּאַרְבַּע אַמּוֹתָיו. וְאִינוּ אֲסוּר לֶאֱכֹל עִמּוֹ
אֲלֵא אִם כֵּן פִּרַּשׁ וְאָמַר עִם כָּל אֶחָד מִלְּשׁוֹנוֹת הַלָּלוּ, שְׂאִינִי אוֹכֵל לָךְ וְשְׂאִינִי
טוֹעִים לָךְ **(ב)**: **רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה חוֹכֵד וְכוּ'.** כְּלוּמַר מַחֲפֵד שְׂפָתָיו זֶו בְּזוֹ וְלֹא
רָצָה לֶאֱסֹר בְּפִרוּשׁ, אֲבָל הָיָה נִרְאָה מִדַּעְתּוֹ שֶׁהָיָה אוֹסֵר: **כְּנֻדְרֵי רְשָׁעִים**
נִזְר וְקֶרֶבֶן וּבִקְרָבָן וּבְשִׁבוּעָה. אִם אָמַר הָרִי עָלַי כְּנֻדְרֵי רְשָׁעִים, שְׂנֻדְרֵיהֶם
נִזְר וְקֶרֶבֶן ^[ז]שִׁבוּעָה **(ז)**, אִם אֲכַל כֶּכֶר זֶו, וְעֵבֶר וְאַכְלָה, חַיִּב לֵהִיּוֹת נִזְר
שְׁלֹשִׁים יוֹם וּלְהִבְיֵא קֶרֶבֶן עוֹלָה וְחַיִּב מִלְּקוֹת כְּעוֹבֵר עַל שְׁבוּעַת בְּטוּי,
שֶׁהָרִי הַזֶּכִּיר בְּנֻדְרוֹ נִזְר וְקֶרֶבֶן וּשְׁבוּעָה. וּמָה שְׂאָמַר כְּנֻדְרֵי רְשָׁעִים, לְפִי
שֶׁהָרְשָׁעִים הֵם שְׂנֻדְרִים וְנִשְׁבָּעִים, לֹא הַכְּשָׁרִים, שֶׁהַכְּשָׁרִים יִרְאִים שְׁלֹא
לְעֵבֶר עַל בַּל תֵּאֲחֹר **(ח)** וְנִזְהָרִים שְׁלֹא לְהוֹצִיא שְׁבוּעָה מִפִּיהֶם **(ט)**, וּלְפִיכָד
כְּנֻדְרֵי כְּשָׁרִים לֹא אָמַר כְּלוּם: **כְּנֻדְבוֹתֶם נִזְר וּבִקְרָבָן.** אִם אָמַר
כְּנֻדְבוֹת כְּשָׁרִים הָרִינִי נִזְר וְהָרִי זֶה קֶרֶבֶן אִם אֲכַל כֶּכֶר זֶו, וְאַכְלָה, חַיִּב
בְּנִזְר וּבִקְרָבָן, שֶׁהַכְּשָׁרִים פְּעֻמִּים נוֹדְרִים בְּנִזְר לְאַפְרוּשֵׁי מְאֻסֹּר.
וּמִתְנַדְּבִים בְּקֶרֶבֶן שְׂמֵבִיאִים קֶרֶבֶנָם לְפֶתַח הָעֶזְרָה וּמִקְדִּישֵׁן אוֹתָהּ שֵׁם
כְּדִי שְׁלֹא יָבֹאוּ בָּהּ לִיַּדִּי מִכְּשׁוֹל. וְנִדְבָהּ הִיא כְּשִׂיאֵמַר הָרִי זֶו. וְנִדְרֵי, הָרִי
עָלַי. לְפִיכָד הַכְּשָׁרִים מִתְנַדְּבִים אֲבָל אֵינָם נוֹדְרִים, כִּי הֵיכִי דְלֹא לִיתּוֹ לִיַּדִּי
תִּקְלָה:

פרק א - משנה ב

קוֹנָם קוֹנַח קוֹנֵס הָרִי אֵלּוֹ כְּנוּיִן לְקֶרֶבֶן. לְשׁוֹנוֹת שֶׁל גּוֹיִם הֵם, וַיֵּשׁ מֵהֶם
מִי שֶׁקוֹרָא לְקֶרֶבֶן כְּדִי וַיֵּשׁ מִי שֶׁקוֹרָא כְּדִי, וּבְכָל לְשׁוֹן שִׂיאֵמַר מֵאֵלּוֹ הוּא
מִתְפִּיס בְּקֶרֶבֶן **(יב)**: **נִזְר בְּמוֹתָא.** כְּלוּמַר נִשְׁבָּע בְּמוֹתָא, וְהוּא כְּנוּי שֶׁל
מוֹמְתָא, שֶׁהִיא שְׁבוּעָה בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם:

פרק א - משנה ג

לְחַלִּין שְׂאֲכֹל לָךְ. הַלְמַ"ד נִקְדָּה פֶּתַח, וּמִשְׁמַע לֹא חָלִין יְהִיָּה מָה שְׂאֲכֹל לָךְ
אֲלֵא קִדְשׁ: **לֹא כְּשֵׁר.** יְהִיָּה, אֲלֵא פְסוּל. וְהִינוּ קִדְשִׁים דְּשִׁינָד בְּהוּ כְּשָׁרוֹת
וּפְסוּלוֹת: **וְלֹא דְכִי.** לֹא מִתֵּר. כְּמוֹ אֵיל קִמְצָא דְכֵן, בְּעֵבוּדָה זָרָה ^[יג יז]. וְאַף
עַל גֵּב דְּלִשׁוֹן מִתֵּר וְאֲסוּר שִׁינָד נִמְי גִּבִּי נִבְלָה וְיִטְרַפָּה, וְאַנְן קִימָא לָן שְׂאִין
מִתְפִּיסִין אֲלֵא בְּדָבָר הַנִּדָּר וְהַנִּדָּב, הוּאֵיל וַיֵּשׁ בְּמִשְׁמַעוֹת מִתֵּר גַּם
בְּקִדְשִׁים, הָא תְּנִן סַתֵּם נִדְרִים לְהַחְמִיר, דְּכִינִן דְּדַעְתּוֹ לְהַתְפִּיסוֹ בְּנִדָּר
אֲמַרִּינָן עַל דְּבָר הַנִּדָּר נִתְכַּנּוּ: **טְהוּר.** אִם אָמַר לֹא טְהוּר מָה שְׂאֲכֹל לָךְ:

טמא נותר פגול. אם אמר טמא מה שאכל לך, וכן כלם: אסור. שכל אלו דברים הנוהגים בקדשים הם: פאימרא. פשה של קרבן [כג]: פדירים. כלשפת העצים או כלשפת הטלאים: פעצים. פגזרי עצים של מערכה: פאשים. פקרבות שעל האש [כד]: פמזבח. פקרבות שעל גבי המזבח: פהיכל. פקרבות שבהיכל: פירושלים. פקרבות שבירושלים. פרוש אחר, פחומות ירושלים, דקסבר שחומות ירושלים משירי הלשכה קא אתו: באחד מפל משמשי המזבח. פגון מזלגות מזרקות ומחתות. אם אמר פמזלגות שאכל לך, או כמזרקות שאכל לך, וכן כלם, אף על פי שלא הזכיר קרבן, הרי זה כנודר בקרבן: רבי יהודה אומר האומר ירושלים. בלא כ"ף, לא אמר כלום. ותנא קמא פליג עליה. ואין הלכה פרי יהודה:

פרק א - משנה ד

האומר קרבן עולה מנחה חטאת תודה ושלמים. כל הני, קרבות חובה הם [כו], ותודה נמי דמיה לחובה, דארבעה צריכין להודות. וסלקא דעתך אמין דאין זה נודר בדבר הנודר [כז]: ורבי יהודה מתיר. משום דאמרן בלא כ"ף דמי לנשבע בחיי הקרבן ובחיי העולה [כח] ואין פאן לא נדר ולא שבועה. ורישא אשמועינן דפליג תנא קמא עליה דרבי יהודה אפלו בירושלים אם הזכירה בלא כ"ף ואמר דהוי נדר. וסיפא אשמועינן דפליג רבי יהודה עליה דתנא קמא אפלו בקרבן עולה ומנחה וכו' פשהזכירן בלא כ"ף דלא הוי נדר: קרבן הקרבן פקרבות שאכל לך אסור. אף על גב דכל הני שמעינן להו כבר, הקרבן אצטריכא ליה, דסלקא דעתך אמין בחיי הקרבן קאמר. והא דתנן לקמן בפירק ב' הקרבן שאכל לך מתר, התם הא קרבן קאמר, דמשמע חיי קרבן [כט]: לקרבן לא אכל לך רבי מאיר אוסר. דנעשה כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אכל לך. ואין הלכה פרי מאיר: קונם פי מדבר עמד. ואף על גב דאין נדרים חלים על דבר שאין בו ממש, ודבור אין בו ממש, מפל מקום פשאמר קונם פי מדבר עמד אסר הפה מלדבר [לב], והפה דבר שיש בו ממש הוא. וכן יאסרו ידי למעשיהם, ורגלי להלכות, וכל פיוצא פזה:

פרק ב

וְאֵלּוּ מִתְרִין. חֲלוּן שְׂאֵכֵל לָךְ. לְסִימָן בְּעֵלְמָא נְקֻטִיָּה, כְּשֵׁם שְׂחֲלוּן שְׂאֵכֵל לָךְ אִין צְרִיךְ שְׂאֵלָה לְחַכֵּם, כְּדִּן כָּל הֵנִי דְאִמְרִין בְּמִתְנִיתִין בְּרִישָׁא אִין צְרִיכִין שְׂאֵלַת חֲכָם [ב]: **פְּעוּרוֹת לְבוּבִין**. הֵיוּ נוֹקְבִים הִבְהֵמָה מִחֵיִים כְּנִגְדֵּי הַלֵּב וּמוֹצִיאִין הַלֵּב וּמְקַרִּיבִין אוֹתוֹ לְעִבּוּדָה זָרָה, וְתִקְרַבֶּת עִבּוּדָה זָרָה אֲסוּר בְּהִנָּאָה: **כַּחֲלַת אֶהְרֹן**. שְׁהִיָּה רֵאשׁוֹן לַכֹּהֲנִים. וְלֹא הוּי דְבַר הַנְּדוּר, שְׂאִין חֲלָה וּתְרוּמָה בְּאִין בְּנִדָּר וּנְדָבָה: **הֵרִי זֶה מִתֵּר**. דְאָמַר קָרָא (בְּמִדְבָר ט) אִישׁ כִּי יֵדַר נֶדֶר, עַד שִׂידֵר בְּדָבַר הַנְּדוּר [ז]. וְחֻטָּאת שְׂאִינִי אוֹכֵל לָךְ דְאִמְרִין בְּפִרְקָא דְאֲסוּר וְאִף עַל פִּי שְׂאִינֵי דְבַר הַנְּדוּר, הוּי טַעֲמָא, דְאִפְשָׁר שְׂיָבִיא חֻטָּאת עַל יְדֵי נֶדֶר, כְּגוֹן שְׂנִדָּר בְּנִזִּיר וּמִתְחַיֵּב לְהָבִיא חֻטָּאת: **הֵרִי אֵת עָלֵי פֶאֶמָא**. אִף עַל גַּב דְּלָאוּ דְבַר הַנְּדוּר הוּא, חֲמוּר מִכָּל הֵנִי דְלַעִיל, דְצְרִיךְ הִתְרָא מְדַרְבְּנָן אִם הוּא עִם הָאָרֶץ: **פּוֹתַחִין לוֹ פֶּתַח מִמְּקוֹם אַחֵר**. כְּלוּמַר מִבְּקָשִׁים לוֹ פֶּתַח וְטַעַם לְחַרְטָתוֹ. וְלֹא סָגִי בְכַדּוֹ תְהִיִת [ט] אוֹ לְבָד עֲלֵךְ [י]. וְכָל זֶה שְׂלֵא יִקַּל רֵאשׁוֹ וְלֹא יִרְגִיל לְאֲסוּר אֲשֵׁתוֹ עָלָיו: **קוֹנָם שְׂאִינִי יִשָּׁן כּוֹ**. הֵרִי זֶה בְּבֵל יַחַל מְדַרְבְּנָן [יב]. אָבֵל מִן הַתּוֹרָה אִין הַנְּדָר חָל, דְנִדְרִים אִין חָלִים אֲלָא עַל דְבַר שְׂיֵשׁ בּוֹ מִמֶּשׁ: **קוֹנָם שְׂאִינִי מִשְׁמִשָּׁד**. בְּגִמְרָא מְקֻשָּׁה, וְהָא מִשְׁעַבְדָּ לָהּ וְהִיאָד יָכוֹל לְהַפְקִיעַ שְׁעִבּוּדָהּ בְּנִדְרוֹ, וְהָא הוּי כְּאוּסוּר פְּרוֹת חֲבָרוֹ עַל חֲבָרוֹ. וּמִשְׁנֵי, כְּגוֹן דְאָמַר הִנָּאת תִּשְׁמִישָׁד עָלֵי קוֹנָם [יג], שְׂאֲסוּר הִהִנָּאָה עָלָיו, וְאִין מְאָכִילִין לוֹ לְאֲדָם דְבַר הָאֲסוּר לוֹ: **שְׁבוּעָה שְׂאִינִי יִשָּׁן וְכוּ**. אֲסוּר מִן הַתּוֹרָה, דְשְׁבוּעוֹת חֲלוּן בִּין עַל דְבַר שְׂיֵשׁ בּוֹ מִמֶּשׁ בִּין עַל דְבַר שְׂאִין בּוֹ מִמֶּשׁ. וְאִם נִשְׁבַּע שְׂלֵא יִשָּׁן שְׂלֵשָׁה יָמִים רְצוּפִין לִלְלָה וְיוֹם, לּוֹקָה [טו] וְיִישָׁן מִיָּד, מִפְּנֵי שְׁנִשְׁבַּע עַל דְבַר שְׂאִי אִפְשָׁר

קָרְבָן לֹא אֵכֵל לָךְ כּוֹ. מִתֵּר, דְהוּי כְּנִשְׁבַּע בְּקָרְבָן [טז] וְנִעֲשָׂה כְּאוּמַר בְּחֵיִי הַקָּרְבָן אִם אֵכֵל לָךְ שׁוּם דְבַר: **שְׁבוּעָה שְׂלֵא אֵכֵל לָךְ**. וְלֹא אִמְרִין בְּחֵיִי שְׁבוּעָה קְאָמַר כְּדְאִמְרִין בְּקָרְבָן, דְשְׁבוּעָה לִית בָּהּ מִשְׁשָׂא וְלֹא שִׁיךְ לּוּמַר בָּהּ בְּחֵיִי שְׁבוּעָה: **שְׁבוּעָה שְׂאֵכֵל לָךְ**. זְמַנִּין דְשְׁבוּעָה שְׂאֵכֵל לָךְ דְלֹא אֲכִילָנָא מִשְׁמַע, כְּגוֹן שְׁהִיָּה חֲבָרוֹ מְסַרְב בּוֹ לְאֲכֵל וְאָמַר לֹא אֲכִילָנָא לֹא אֲכִילָנָא, וְשׁוּב אָמַר שְׁבוּעָה שְׂאֵכֵל לָךְ, דְלֹא אֲכִילָנָא מִשְׁמַע, וְהָכִי קְאָמַר, בְּשְׁבוּעָה יְהִי עָלַי אִי אֲכִילָנָא לָךְ: **זֶה חֲמוּר בְּשְׁבוּעוֹת**. לֹא מְצִינָן לְאוּקְמָה אֲשְׁבוּעָה

שְׁלֹא אֶכֶל לֶךְ וְכוּ', דְּמִדְקַתְנִי זֶה, חָמַר מִשְׁמַע, דְּנִדְרָה הוּי אֶלָּא דְּאִינוּ חָמוֹר כְּשִׁבּוּעָה, וְגַבִּי קָרְבָן לֹא אֶכֶל לֶךְ תִּנּוּן מִתֵּר, דְּלֹא הוּי נִדְרָה כֻּלָּל. מִשּׁוּם הֵכִי צָרִיךְ לְאוּקְמָה אֲדִלְעִיל דְּתַנִּינָא קוֹנָם שְׂאִינִי יִשּׁוּן שְׂאִינִי מִדְּבַר הָרִי זֶה בְּבַל יַחַל, וְאוּקְיִמָּנָא מִדְּרַבְּנֵי, דְּמִדְּאוּרִיתָא אִין הִנְדָּר חַל אֶלָּא עַל דְּבַר שְׂיֵשׁ בּוּ מִמֶּשׁ {יח}, וְזֶה חָמַר בְּשִׁבּוּעוֹת מִבְּנִדְרִים, שְׂשִׁבּוּעָה חָלָה אֶפְלוּ עַל דְּבַר שְׂאִין בּוּ מִמֶּשׁ: **תַּפְּלִין שְׂאִינִי מִנִּיחַ**. מִשּׁוּם דְּאֶסֶר חֲפָצָא עָלֶיהָ, וְאִינוּ נִרְאָה כְּנוֹדָר לְבִטּוּל אֶת הַמְצוּהָ, שְׁהָרִי לֹא קִבַּל עַל עֲצֻמוֹ אֶלָּא אֶסֶר הַחֲפָץ עָלָיו, וְאִם יִקְיִים הַמְצוּהָ הוּיָא מְצוּהָ הַבְּאָה בְּעֵבֶרָה, וְדָמִי לְמִי שְׁחִיב לְאֹכֵל מְצוּהָ בְּלִילִי פְּסַח וְלֹא מְצָא אֶלָּא מְצוּהָ שֶׁל טָבֵל אוֹ שֶׁל הַקֶּדֶשׁ, שְׂאֶסֶר לְאֹכְלָהּ. אֲבָל כָּל לְשׁוֹן שְׁבּוּעָה הוּא אוֹסֵר אֶת עֲצֻמוֹ מִלְעֲשׂוֹת הַדְּבַר {כא}, וְכִיּוֹן שֶׁהוּא מְחִיב לְעֲשׂוֹת הַמְצוּהָ לְאוּ כָּל כְּמִינֵיהָ לְהַפְקִיעַ עֲצֻמוֹ מִחִיּוּב הַמְצוּהָ. וְאִם אָמַר הָרִי עָלֵי קָרְבָן אִם אֲנִיחַ תַּפְּלִין, חַל הִנְדָּר וְחִיב לְהַבִּיא קָרְבָן אִם הִנִּיחַ תַּפְּלִין {כב}:

פרק ב - משנה ג

חִיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. וְיִהְיֶה נְזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם אִם אָמַר הָרִינִי נְזִיר סֵתָם, וְיָבִיא קָרְבָן נְזִיר, וְיַחְזֹר לְהִיּוֹת נְזִיר {כו} כְּמִסְפַּר הַפְּעָמִים שְׂאֶמַר שְׂיִהְיֶה נְזִיר. וּבְשִׁבּוּעָה אִינוּ חִיב אֶלָּא אַחַת, שְׂאִינוּ לוֹקָה אֶלָּא מִלְּקוּיֵת אַחַת. אֲבָל אִם נִשְׂאֵל עַל הַשְּׁבּוּעָה הָרִאשׁוֹנָה, חָלָה הַשְּׁבּוּעָה הַשְּׁנִיָּה, וְכֵן אִם נִשְׂאֵל עַל הַשְּׁנִיָּה, חָלָה הַשְּׁלִישִׁית, וְאֶסֶר לְאֹכֵל עַד שְׂיִתְרוּ כָּלָם, מִדְּלֹא תִנּוּן הָרִי זֶה שְׁבּוּעָה אַחַת, אֶלָּא אִינוּ חִיב אֶלָּא אַחַת:

פרק ב - משנה ד

וּפְרוּשִׁים לְהַקְלֵל. אֵף עַל גַּב דְּכִשְׁפָּרֵשׁ דְּבָרָיו אֲזַלִּין בְּתֵר פְּרוּשׁוֹ {כח}, כִּי סֵתָם וְלֹא פָּרֵשׁ אֲזַלִּין לְהַחְמִיר, דְּסֵתָם נוֹדָר דְּעֵתוֹ לְאֶסֶר {כט}: **כְּבִשׁוֹ מְלִיחָה.** הִינוּ קָרְבָן, דְּכִתִּיב (ויקרא ב) עַל כָּל קָרְבָּנְךָ תִּקְרִיב מֶלַח: **כְּחָרִם שֶׁל כֹּהֲנִים מִתֵּר.** אֵף עַל גַּב דְּחָרְמֵי כֹהֲנִים מוֹעֲלִים בָּהֶם עַד שְׂיָבִאוּ לִידֵי כֹהֲנִים וְהוּי דְּבַר הִנְדוּר, מְכַל מְקוֹם סֵתָם חָרְמֵי כֹהֲנִים מִשְׁמַע שְׂכַבְרָה בְּאוּ לִיד כֹּהֵן: **אִם כְּמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה אֶסֶר.** דְּהוּי דְּבַר הִנְדוּר, שְׂצָרִיךְ לְהַקְדִּישׁוֹ {לא}, וְאִין מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה אוֹסֵר הַדִּיר כְּמוֹ שְׂמַעֲשֵׂר דְּגָן אוֹסֵר הַגֶּרֶן: **שְׂאִין אֲנָשִׁי גְלִיל מִפִּירִין תְּרוּמַת הַלְּשָׁפָה.** לְפִי שְׁהִיוּ רְחוּקִים מִירוּשָׁלַיִם {לב}: **שְׂאִין אֲנָשִׁי גְלִיל מִפִּירִין חָרְמֵי כֹהֲנִים.** וְכָל מַה שְׁהִיוּ מְחָרִימִין הִיוּ מְפָרִישִׁין לְבִדָּק הַבַּיִת

פרק ב - משנה ה

בְּחֶרְמוֹ שֶׁל יָם. לְשׁוֹן מְצוּדָה, כְּמוֹ אֲשֶׁר הִיא מְצוּדִים וְחֶרְמִים (קהלת ז): **הָרִי עֲצָמֵי קָרְבָּן.** אָסֵר עֲצָמוֹ כְּקָרְבָּן עַל חֵבְרוֹ: **אֵין נִשְׁאָלִים עֲלֵיהֶם.** אֵין צָרִיכִין שְׁאֵלַת חֶכֶם, שְׁאִינֵן חָלִים: **וְאִם נִשְׁאָלוּ.** וְאִם עִם הָאָרֶץ הוּא זֶה [זו] שֶׁנִּדְרָה כִּהְיָי גּוֹנָא וּבָא לְשִׁאלַת עַל נְדָרוֹ, אֵין פּוֹתְחִין לוֹ פֶּתַח לְחֶרֶטָה וְאֵין מִתִּירִין לוֹ. וְאִם עֵבֶר עַל נְדָרוֹ זֶה מְנַדִּין אוֹתוֹ [לח]: **פּוֹתְחִין לוֹ פֶּתַח מִמְּקוֹם אַחֵר.** מֵרְאִים לוֹ שֶׁהִנְדָּר קִיָּם וּפּוֹתְחִין לוֹ פֶּתַח מִטַּעַם אַחֵר וּמִתִּירִין לוֹ נְדָרוֹ. אֲבָל לֹא עוֹנְשִׁין וְלֹא מַחְמִירִין. וְכֵן הֵלְכָה:

פרק ג

פרק ג - משנה א

אֲרֻבְעָה נְדָרִים. כִּלְהוֹ מִפְּרֹשׁ לְהוֹ וְאֲזִיל: **קוֹנָם שְׁאִינִי פּוֹחַת לָךְ מִן הַסֵּלַע.** קוֹנָם כְּכֹר זֶה עָלֵי אִם אֲנִי פּוֹחַת לָךְ מִן הַסֵּלַע. וְהַסֵּלַע הוּא אֲרֻבְעָה דִּינָרִים: **עַל הַשֵּׁקֶל.** הוּא חֲצִי סֵלַע: **שְׁנֵיהֶם רוּצִים בְּשִׁלְשָׁה דִּינָרִים.** וְלֹא הֵיךְ בְּלִבָּם לְשֵׁם נְדָר, אֶלָּא הַמּוֹכֵר נְדָר לְזָרָה הַלּוֹקֵחַ שְׁיֹסֵף דְּמִים, וְכֵן הַלּוֹקֵחַ כְּדֵי שְׁיַפְחַת הַמּוֹכֵר בְּדְמֵי הַמְּקָח, הַלְּכָד לֹא הוּי נְדָר. וְאִף עַל גַּב דְּדַבְרִים שֶׁבִּלְבַב אֵינָם דְּבָרִים, הֵיכָא דְּמוּכְחָא מִלְּתָא כִּי הֵכָא, שְׁכֹן דְּרָדָּךְ כֹּל מוֹכְרִין וְלוֹקְחִין לַעֲשׂוֹת כּוֹן, אֲזִלִּין בְּתֵר דְּבָרִים שֶׁבִּלְבַב: **רַבִּי אֶלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר אִף הַרוּצָה לְהַדִּיר אֶת חֵבְרוֹ כּוֹי.** מִפְּרֹשׁ בְּגִמְרָא דְּחֶסְרוֹי מַחְסְרָא וְהֵכִי קִתְּנִי, הַרוּצָה שְׁיֵאכַל חֵבְרוֹ אֲצִלוֹ וּמְסַרְבּ בּוֹ וּמִדִּירוֹ [א], נְדָרֵי זְרוּזִין הוּא. וְהַרוּצָה שְׁלֹא יִתְקִימוּ נְדָרֵיו כֹּל הַשְּׁנָה יַעֲמֵד בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה, וְיֹאמֵר, כֹּל נְדָר שְׁאִנִּי עֲתִיד לְדַר יְהֵא בְטֵל. וְיַעֲמֵד בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה לָאוּ דְּוָקָא, אֶלָּא הוּא הַדִּין בְּכָל יַעַת שְׁיִרְצָה וְלִכְלֵל זְמוֹן שְׁיִקְבַּע: **וּבִלְבָד שְׁיִהִיָּה זְכוּר.** מִן הַתְּנָאֵי בְּשַׁעַת הַנְּדָר וְדַעְתּוֹ עַל הַתְּנָאֵי שְׁיִהִיָּה קִיָּם, אֲזִי הַנְּדָר בְּטֵל. אֲבָל אִם לֹא נִזְכָּר מִן

הַתְּנָאי בְּשַׁעַת הַנֶּדֶר וְלֹא בְּתוֹךְ כְּדֵי דְבוּר מְשַׁעָה שֶׁנֶּדֶר, הַנֶּדֶר קָיָם. וְאִין צְרִיךְ לומר אִם נִזְכָּר מִן הַתְּנָאי בְּשַׁעַת הַנֶּדֶר וְדַעְתּוֹ שֶׁיְהִיָּה הַתְּנָאי בְּטֵל וְהַנֶּדֶר קָיָם, דְּפָשִׁיטָא שֶׁהַנֶּדֶר קָיָם. וּמִשְׁפָּטֵי הַשְּׁבוּעוֹת וְהַנֶּדְרִים שְׁוִין לְדִין זֶה. וְהִלְכָה כַּרְבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב:

פרק ג - משנה ב

נְדָרֵי הַבְּאִי. גִּזְמָא וּשְׁפַת יִתֵּר **(ג)**, וְהוּא בְּעַצְמוֹ יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא הָיָה כֶּךָ: **קוֹנָם אִם לֹא רְאִיתִי.** קוֹנָם עָלֵי כְּכֹר זֶה אִם לֹא רְאִיתִי וְכוּי': **נְדָרֵי שְׁגָגוֹת.** אָמַר קוֹנָם עָלֵי כְּכֹר זֶה: **אִם אֲכַלְתִּי אִם שְׁתִּיתִי וְנִזְכָּר שֶׁאֲכַל וְשָׁתָה.** וּבְשַׁעַת הַנֶּדֶר הָיָה סְבוּר שֶׁלֹּא אָכַל וְלֹא שָׁתָה, לֹא הָיָה נֶדֶר: **קוֹנָם שֶׁאִינִי אוֹכֵל לֶךְ וְאִינִי שׁוֹתָה, וְשָׁכַח וְאֲכַל וְשָׁתָה.** דְּבִשְׁעָה שֶׁהַנֶּדֶר חָל שֶׁהוּא בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה וְהַשְּׁתִיָּה שָׁכַח אֶת הַנֶּדֶר, מִתֵּר, דְּיִלְפִינֵן מִשְּׁבוּעָה דְּכַתִּיב (ויקרא ה) הָאָדָם בְּשִׁבוּעָה, דְּבַעֲיָנָן שֶׁיְהִיָּה אָדָם בְּשַׁעַת שֶׁהַשְּׁבוּעָה חָלָה עָלָיו, כְּלוּמַר שֶׁיְהִיָּה זְכוּר מִן הַשְּׁבוּעָה **(ה)**, וְהוּא הַדִּין בְּנֶדֶר: **קוֹנָם אֲשֶׁתִּי נִהְיִית לִי שְׁגָנְבָה אֶת כִּיסִּי.** הֵינּוּ נְדָרֵי שְׁגָגוֹת, דְּכִיּוֹן שֶׁנוֹדַע שֶׁלֹּא גָנְבָה לוֹ, נִמְצָא שֶׁלֹּא הָיָה נֶדֶר: **אֵלוֹ וְאֵלוֹ מִתֵּרִין.** דְּנֶדֶר שֶׁהִתֵּר מִקְצָתוֹ הִתֵּר כְּלוֹ, דְּאִינוּ רוֹצֵה שֶׁיַּחוּל נֶדְרוֹ: אֵלָּא כְּעִין שֶׁנֶּדֶר אוֹתוֹ, וְכִיּוֹן שֶׁמִּקְצָתוֹ הָיָה שׁוֹגֵג נִתְבַּטַּל כְּלוֹ:

פרק ג - משנה ג

נְדָרֵי אֲנָסִין. דְּמַעַקְרָא לֹא הָיָה בְּדַעְתּוֹ שֶׁיַּחוּל הַנֶּדֶר אִם יַעֲכֹבְנוּ אֲנָסִי, וּבִכְהֵאִי גִּזְמָא שֶׁהַדְּבָרִים מוֹכִיחִים, דְּבָרִים שֶׁבִּלְבָב הָיוּ דְּבָרִים:

פרק ד - משנה ד

לְהַרְגִין. לְסַטִּים שֶׁהוֹרְגִין הָאָדָם וְנוֹטְלִין אֶת מָמוֹנוֹ: **וְלְחַרְמִין.** גִּזְלָנִים שֶׁאֵינָם הוֹרְגִים. וְלֹא זֶה אֵף זֶה קֵתְנֵי: **וְלַמּוֹכְסִין.** בְּמוֹכֵס הָעוֹמֵד מֵאֵלָיו. אֲבָל מוֹכֵס שֶׁהֶעֱמִידוֹ הַמְּלָךְ, בֵּין מְלָךְ יִשְׂרָאֵל בֵּין מְלָךְ נְכָרִי, וְלוֹקַח דְּבָר

קצוב בַּחֶק הַמַּלְכוּת **[יב]**, דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא וְאַסוּר לְבַרַח מִן הַמְּכָס, וְכָל שְׂכָן שְׂאֲסוּר לְדַר וְלִשְׁבַע לוֹ לְשִׁקֵּר: **שְׁהוּן שְׁל תְּרוּמָה**. אָף עַל פִּי שְׁהוֹרְגִין וְגוֹזְלִין, אֵין אוֹכְלִין דְּבַר הָאֲסוּר **[יג]**. אֵי נְמִי, תְּרוּמָה לֹא חֲשִׁיבָא לְהוּ, מִתּוּדָּ שְׁאִינְהָ נֶאֱכַלְתָּ אֶלָּא לְכַהֲנִים טְהוֹרִים נִמְכַּרְתָּ בְּזוּל הַרְבֵּה: **לֹא יִפְתַּח לוֹ בְּנֵדֵר**. אִם לֹא שְׂאֵל מִמְּנוּ הָאֲנָס שְׂיִדֵּר לֹא יִתְחִיל הוּא בְּנֵדֵר: **בְּמָה שְׁהוּא מְדִירוּ**. אִם שְׂאֵל מִמְּנוּ הָאֲנָס לְדַר לֹא יִדֵּר לוֹ אֶלָּא בְּמָה שְׂשָׂאֵל בְּלִבְדּוֹ, וְלֹא יִדֵּר לוֹ בְּדַבְּרָא אַחֵר. וְכָל הֵנִי אַרְבַּעָה נְדָרִים דְּתֵנָא בְּמִתְנִיתִין, דִּין הַנְּדָרִים וְהַשְּׁבוּעוֹת שְׁוִים, וּמָה שְׂמִתֵּר בְּנֵדֵר מִתֵּר בְּשְׁבוּעָה וְאֵין צְרִיכִים הַתֵּרָה, חוּץ מִנְדָרֵי זְרוּזִין בְּלִבְדּוֹ שְׂצָרִיכִים הַתֵּרָה מִדְּבָרֵי סוּפְרִים, לְפִיכְדָּהּ הַשְּׁבוּעָה אֲסוּרָה בְּהֵם:

פרק ג - משנה ה

הָרִי נְטִיעוֹת הָאֵלוֹ קָרְבָּן אִם אֵינָן נִקְצָצוֹת. רָאָה רוּחַ סַעְרָה **[טז]** בָּאָה וַיֵּרָא שְׂמָא יִקְצָצוּ נְטִיעוֹתֵינוּ וְאָמַר הָרִי אֵלוֹ קָרְבָּן אִם אֵינָן נִקְצָצוֹת. אוֹ שְׂרָאָה דְּלִקָּה נִפְלָה בְּעִיר וַיֵּרָא עַל טְלִיתוֹ שְׂמָא תִּשְׂרַף וְאָמַר הָרִי זֶה קָרְבָּן אִם לֹא תִשְׂרַף: **יֵשׁ לָהֶם פְּדִיוֹן**. כְּשֶׂאֵר הַקִּדְשׁוֹת, וַיִּפְדּוּ וַיִּקְנֶה בְּדַמִּיהוּ קָרְבָּן. דְּכִינּוּן דְּלֹא אָמַר הָרִי הוּ עָלֵי כְּקָרְבָּן **[יח]**, לֹאוּ לְמִסְרִינְהוּ עָלִיהָ כְּקָרְבָּן אֶפְסוּן אֶלָּא שְׂיִהִי לְקִנּוֹת בְּדַמִּיהוּ קָרְבָּן: **אֵין לָהֶם פְּדִיוֹן**. אֶלָּא הַמְּעוֹת נִתְפָּסִין בְּקִדְשָׁהּ וְהַנְטִיעוֹת חוּזְרוֹת לְהִיּוֹת קְדוּשׁוֹת, דְּכִינּוּן דְּאָמַר עַד שְׂיִקְצָצוּ, הֵכִי קָאָמַר, לְכַשְׂאֶפְדָּם יַחְזְרוּ וַיִּקְדְּשׁוּ עַד שְׂיִקְצָצוּ:

פרק ג - משנה ו

מִתֵּר בְּיוֹשְׁבֵי יִבְשָׁה. שְׂאֵין דְּרַכָּס לְרַדַּת בַּיָּם **[יט]**: **בְּכָלל יוֹשְׁבֵי יִבְשָׁה**. שְׂסוּפָס לְרַדַּת וְלִישָׁב בְּיִבְשָׁה **[כ]**: **לֹא כְּאֵלוֹ הַהוֹלְכִים מַעְכּוֹ לִיפּוֹ**. אֵית דְּמִפְרָשֵׁי לֵה הֵכִי, הָא דְתֵנּוּ בְּרִישָׁא דְּמִתְנִיתִין הַנוֹדֵר מִיּוֹרְדֵי הַיָּם מִתֵּר בְּיוֹשְׁבֵי יִבְשָׁה, דְּמִשְׁמַע הָא בְּיּוֹרְדֵי הַיָּם אֲסוּר, לֹא כְּאֵלוֹ שְׁהוֹלְכִים מַעְכּוֹ לִיפּוֹ, שְׁהַנוֹדֵר מִיּוֹרְדֵי הַיָּם אֵינוּ אֲסוּר בְּהֵם, דְּמִשׁוּם דְּרַדָּ מַעְט כְּזָה לֹא מְקָרוּ יּוֹרְדֵי הַיָּם. וְאֵית דְּמִפְרָשֵׁי, לֹא כְּאֵלוֹ הַהוֹלְכִים מַעְכּוֹ לִיפּוֹ בְּלִבְדּוֹ, דְּבְכָלל יּוֹרְדֵי הַיָּם הֵם לְאֲסוּר **[כא]** וְגַם יוֹשְׁבֵי יִבְשָׁה מְקָרוּ, אֶלָּא אָף בְּמִי שְׂדַרְכוּ לְפָרֵשׁ, לְפִי שְׂסוּפּוֹ לִירַד לִיבְשָׁה:

פרק ג - משנה ז

מי שהחמה רואה אותו. מדלא קאמר מן הרואים **[כג]**:

פרק ג - משנה ח

אסור בקרחים ובבעלי השיבות. מדלא קאמר בבעלי השער **[כד]**: שאין נקראים שחורי הראש אלא אנשים. לפי שהאנשים פעמים מכסים ראשם ופעמים מגלים ומשחרות ראשם נפר שהם אנשים, אבל נשים לעולם הולכות וראשם מכסה. והקטנים בין זכרים בין נקבות הולכין בגלוי הראש ואינם נקרים בין זכר לנקבה, ומשום הכי לא אקרו שחורי הראש אלא האנשים הגדולים:

פרק ג - משנה ט

מן היולדים. משמע שנולדו כבד **[כה]**: מן הנולדים. משמע העתידין להולד: מן הנולדים רבי מאיר מתיר אף ביולדים. בגמרא מפרש דחסורי מחסרא והכי קתני, מן הנולדים אסור ביולדים, רבי מאיר אומר אף הנודר מן הנולדים מתיר ביולדים, כי היכי דהנודר מן היולדים מתיר ביולדים: אלא ממי שדרבו להוליד. כגון אדם ובהמה, לאפוקי עופות ודגים שאין מולידים אלא מטילים ביצים:

פרק ג - משנה י

מאוכלי שום. אחד מעשר תקנות שתקן עזרא שיהיו אוכלים שום לילי שבת, מפני שמרבים הזרע וליל שבת הוא זמן עונה של תלמידי חכמים:

ומתור בפותים. שאינן עולים לרגל, ואף על גב דמדאורייתא הוא, מפני שהם שונאים ירושלים ובחרו להם הר גריזים:

פרק ג - משנה יא

מתור בישראל. שיצאו מכלל בני נח {כט}: **ואסור בעובדי כוכבים.** ואפלו באותם שהם מזרע אברהם: **אסור בישראל.** וגרים נמי בכלל זרע אברהם נינהו, דכתיב (בראשית יז) כי אב המון גוים נתתיך: **ומתור בעובדי כוכבים.** ואפלו באותם שהם מזרע אברהם, דלא אקרו זרע אברהם אלא בני יעקב בלבד, דכתיב (שם כא) כי ביצחק יקרא לך זרע, ביצחק ולא כל יצחק: **שאיני נהנה לישראל.** משל ישראל: **שאיני ישראל נהנים לי.** משלי: **ומוכר ביותר, אם שומעין לו.** גרסינן. פלומר ימכר הדבר ביותר מכדי שויו אם ירצה חברו לשמע לו, ולקנות ממנו החפץ ביותר ממה ששנה: **לערלים.** דעתו על מי שאינו מאמין בברית מילה: **מתור בערלי ישראל.** כגון מי שמתו אחיו מחמת מילה: **ואסור במולי אמות.** כגון ערבי מהול וגבעוני מהול: **למולים.** המאמינים בברית מילה: **שלוש עשרה בריתות.** נאמרו בפרשת מילה שנקמרה לאברהם: **שהיא דוחה את השבת.** דכתיב (ויקרא יב) וביום השמיני ימול בשר ערלתו, ואפלו בשבת: **שהיא דוחה את הנגעים.** דדרשינן ימול, ואפלו במקום בהרת, ואין כאן משום קוצץ בהרתו שהוא בלאו דהשמר בנגע הצרעת (דברים כד):

פרק ד

פרק ד - משנה א

אין בין המדר. אלא דריסת הרגל. לעבר דרך ארצו, או להשאיל פלים שאין עושין בהם {א} אכל נפש, שמתרין במדר הימנו מאכל, ואסורין במדר הימנו הנאה: **נפה וכברה רחים ותנור.** שמתקנים בהם אכל נפש. וכל שפן קדרה ושפוד שהאכל עומד בתוכו. ומדר מאכל דתנן במתניתין,

הוא שיאמר לו הנאת מאכלך עלי קונם: **מקום שמשפירין פיוצא בהם**. דכיון דדרך להשפיר פיוצא בזה והוא מוחל לו השכירות, באותם הדמים יכול לקנות אכל נפש, והוא הדירו מהנאה המביאה לידי מאכל **[ב]**:

פרק ד - משנה ב

שוקל לו שקלו. מחצית השקל שחייב כל אחד מישראל בכל שנה לצרף קרבנות צבור. והמדיר יכול לשקל בשבילו, דמצוה בעלמא קעביד **[ג]**: **ופורע לו חובו**. אית דמוקמי לה דוקא בחוב שהתנה לזה עם המלוה שלא יפרענו אלא לכשירצה ולא יוכל המלוה ללחצו, והשתא לא אהני ליה מידי במה שפורע חובו. ואית דמוקמי לה בכל חוב שבעולם, שאינו אלא מונע את בעל חובו שלא יתבענו, ומניעת תביעה אינה בכלל הנאה **[ד]**: **ומחזיר לו אבדתו**. בין שהיו נכסי מחזיר אסורים על בעל אבדה, בין שהיו נכסי בעל אבדה אסורים על המחזיר **[ה]**, משום דמצוה קעביד: **ובמקום שנוטלין עליה שכר תפל הנאה להקדש**. כששניהם מדרים הנאה זה מזה, אם הוא נוטל שכר נמצא נהנה, ואם אינו נוטל שכר נמצא מהנה, לפיכך תפל הנאה להקדש. ולא אמרינן יוליד הנאה לים המלח, לפי שאסר עליו הנאתו כהקדש **[ז]**, הלכך כל הנאה הבאה לידי ממנו הקדש היא:

פרק ד - משנה ג

ותורם תרומתו ומעשרותיו לדעתו. כגון שאמר כל הרוצה לתרם יבא ויתרם **[ט]**. אבל לא יאמר לו לתרם, שהרי עושהו שליח והנאה היא לו שעושה שליחותו: **ומקריב לו קני זבין וזבות**. כהן שהדיר את ישראל הנאה ממנו, יכול להקריב קרבנותיו שמביא על זב וזבה ויולדת: **ומלמדו מדרש**. ספרא וספרי, שהוא מדרש הפסוקים: **הלכות**. הלכה למשה מסיני: **אגדות**. דברי חכמים שהסמיכום על הפסוקים. וטעמא דשרי ללמדו כל הני, שאין אדם רשאי לקח שכר כדי ללמד את חברו את כל אלה, ואין פאן הנאה, דמצוה קעביד: **אבל לא ילמדנו מקרא**. שמתר לטל שכר על למוד המקרא, שאינו נוטל אלא שכר פסוק טעמים לנגן המקראות כהלכתו, ולא דאורייתא הוא ושרי לטל שכר עליו, ואם אינו נוטל נמצא מהנהו, ואם נוטל נמצא נהנה. ודוקא במקום שנהגו לטל שכר על המקרא, אבל במקום שאין נוטלין שכר על המקרא אף המקרא שרי

לְלַמְדוֹ: **אָבֵל מְלַמֵּד הוּא אֶת בְּנָיו**. וְאֵף עַל גַּב דְּמַצֵּנָה עַל הָאֵב לְלַמֵּד אֶת בְּנוֹ וְזֶה מוֹצִיאֵו מִיַּד חוֹבְתוֹ, לֹא מִקְרִיא הַנָּאָה, דְּמַצֵּוֹת לָאוּ לְהֵנוֹת נִתְּנוּ **[יג]**. וְגַם אֶפְשֶׁר שֶׁהָיָה מוֹצֵא אַחַר שֶׁהָיָה מְלַמְדוֹ חֲנָם: **וְלֹא יִזוֹן אֶת בְּהֵמָתוֹ**. דְּנִיחָא לִיָּה בְּפִטוּמָה וְקָא מְהַנִּי לִיָּה: **טַמְאָה נִפְשָׁה וְגוֹפָה לְשָׁמַיִם**. דְּלִמְלָאכָה קִימָא וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ עַל פִּטוּמָה: **שָׂאֵם יִרְצָה מוֹכְרָה לְעוֹבֵד כּוֹכְבִים**. לְאֶכִּילָה וְנוֹטֵל דְּמַיִם יִתְרִים בְּשָׁבִיל פִּטוּמָה:

פרק ד - משנה ד

עוֹמֵד אָבֵל לֹא יוֹשֵׁב. מִתְּנִיתִין אֵיירִי כְּשֶׁנֶּכְסִי הַמְּבַקֵּר אֲסוּרִים עַל הַחוּלָה **[יד]**, וּבְמִקּוּם שְׁנוּטְלִין שְׁכָר עַל הַיְשִׁיבָה **[יח]** עִם הַחוּלָה, שָׂאֵם יוֹשֵׁב עִמּוֹ וְאִינוּ נוֹטֵל שְׁכָרוֹ הַנְּהוּג הָרִי מְהֵנָּהוּ. אָבֵל עֲמִידָה, זְמַן מַעֵט הוּא וְאִין רְגִילִין לְטַל עֲלֶיהָ שְׁכָר: **רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ**. רְפוּאָת גּוּפוֹ: **רְפוּאָת מְמוֹן**. רְפוּאָת בְּהֵמָתוֹ. לְפִי שְׁחִיב אָדָם לְרַפְּאוֹת אֶת חֲבֵרוֹ כְּשֶׁחֲלָה, שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים כב) וְהִשְׁבַּתוּ לוֹ, לְרַבּוֹת אֲבִדַת גּוּפוֹ, וּמַצָּנָה קַעֲבִיד, לְפִיכֵד אֵף עַל פִּי שֶׁהִדִּירוּ הַנָּאָה מִמֶּנּוּ מְרַפְּאוּ בִּידֵיו **[כ]** כְּשֶׁחֲלָה בְּגוּפוֹ. וְאִם חֲלָתָה בְּהֵמָתוֹ אִינוּ יָכוֹל לְרַפְּאוּהָ בִּידָיִם מִפְּנֵי שְׁמֵהֵנָּהוּ, אָבֵל אוֹמֵר לוֹ סַם פְּלוּנִי יִפֶּה לָּהּ **[כא]**, סַם פְּלוּנִי רַע לָּהּ: **אָבֵל לֹא בִקְטָנָה**. מִפְּנֵי שְׁמֵהֵנָּהוּ כְּשֶׁמִּגְבִּיָּה עֲלֵיו אֶת הַמַּיִם: **אָבֵל לֹא בִימֹת הַגְּשָׁמִים**. מִפְּנֵי שְׁמֵחַמְמוֹ. וְהִלְכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה: **אָבֵל לֹא מִן הַתְּמַחֲוִי**. לֹא יֹאכֵל עִמּוֹ בְּכָלִי אֶחָד, שְׂמָא יִנִּיחַ מְלֶאכֶל מִנָּה לָּפָה שְׁבוּ כְּדִי שְׂיֹאכֵל זֶה הַמְּדַר הַנָּאָה מִמֶּנּוּ, אוֹ שְׂמָא יִקְרַב לְפָנָיו חֲתִיכָה שְׂיֹאכֵל, וְנִמְצָא מְהֵנָּהוּ: **אָבֵל אוֹכֵל הוּא** [עִמּוֹ] **מִן הַתְּמַחֲוִי הַחוּזָר**. לְבַעַל הַבֵּית. רֵאוּבֵן אוֹכֵל בְּקַעְרָה שְׂיֹדַע שְׁכֶשֶׁתִּיחֲזִירָנָה לְבַעַל הַבֵּית יַחֲזֹר בְּעַל הַבֵּית וַיִּשְׁלַחֲנָה לְשִׁמְעוֹן שְׂמֵדָר הַנָּאָה מִמֶּנּוּ, וְלֹא חִישִׁינֵן שְׂמָא יִשִּׁיר בְּקַעְרָה כְּדִי שְׂיֹאכֵל מִמֶּנָּה שְׂמְעוֹן וְנִמְצָא מְהֵנָּהוּ: **הָאֲבוּס שְׁלִפְנֵי הַפּוֹעֲלִים**. כְּלִי גְדוֹל שְׂמֵמְלָאִים אוֹתוֹ וְאוֹכְלִים בּוֹ כֹּל הַפּוֹעֲלִים בְּיַחַד: **לֹא יַעֲשֶׂה עִמּוֹ בְּאֵמֶן**. לֹא יִקְצַר עִמּוֹ בְּאוֹתָהּ שׁוֹרָה שֶׁהוּא קוֹצֵר, שְׁגוּרָם לוֹ שְׂמֵמְהֵר לַעֲשׂוֹת מְלֶאכְתּוֹ כְּשֶׁמוֹצֵא הַמִּקּוּם פְּנוּי, וְנִמְצָא מְהֵנָּהוּ. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי מֵאִיר:

פרק ד - משנה ה

מִן הַנוֹטוֹת. פְּרוֹת תְּלוּיִין הַנוֹטִין חוּץ מִן הַפְּרָדִס: **וּבְשִׁבְעֵית לֹא יֵרֵד לְתוֹךְ שְׂדֵהוּ**. אֵף עַל גַּב דְּפְרוֹת שְׁבִיעֵית רַחְמָנָא אֶפְקְרִינָהוּ, גּוּף הַקְּרָקַע לֹא אֶפְקַר רַחְמָנָא, וְחִישִׁינֵן שְׂמָא בְּשַׁעָה שְׂאִינוּ **[כט]** אוֹכֵל מִן הַפְּרוֹת יִשְׁהָה בְּשַׁעָה

וַיִּתְעַבֵּב שָׁם וַיִּהְיֶה מִגּוּף הַקֶּרֶקַע שְׂאִינוֹ הַפֶּקֶר:

פרק ד - משנה ו

הַמִּדָּר הַנָּאָה מִחֲבֵרוֹ לֹא יִשְׁאִילֵנוּ. גִּזְרָה שְׁמָא יִשְׁאַל מִמֶּנּוּ, וְהוּא אָסֵר הַנָּאָת אוֹתוֹ פְּלוּנֵי עָלָיו **[ל]**. וְכֵן לֹא יִלְוֵנוּ, גִּזְרָה שְׁמָא יִלְוֵה מִמֶּנּוּ: **וְלֹא יִמְכֹּר לּוֹ**. בְּפָחוֹת מִשְׁוִיּוֹ **[לֹא]**, גִּזְרָה שְׁמָא יִקַּח מִמֶּנּוּ נְפִי בְּפָחוֹת מִשְׁוִיּוֹ וְנִמְצָא נֶהְנֶה: **אִם הָיָה דְרָכּוֹ לְחַרְשׁ הוּא אָסוּר**. דְּלֹא אֶפְסֹן אֶלָּא שְׁלֹא יִחַרְשׁ הוּא עֲצָמוֹ כְּמוֹ שֶׁהָיָה רְגִיל, אֲבָל אַחֲרִים יִחַרְשׁוּ: **וְאִם אֵין דְרָכּוֹ לְחַרְשׁ**. דְּעֵתוֹ הָיָה שְׁלֹא יִחַרְשׁוּ בָּהּ לֹא הוּא וְלֹא אַחֲרִים:

פרק ד - משנה ז

וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכֵל. אוֹרְחָא דְמִלְתָּא נֶקֶט, וְהוּא הַדִּין אֶפְלוּ יֵשׁ לוֹ מַה יֹּאכֵל: **וּבֵּא זֶה וְנוֹטֵל מִזָּה**. אִם יִרְצֶה לְתַן לוֹ, וְאֵינוֹ עוֹבֵר עַל נְדָרוֹ **[לו]**. אֲבָל אֵינוֹ יְכוּל לְכוּפּוֹ לְשֵׁלֶם לוֹ, דְּהָא לֹא אָמַר לוֹ תֵּן לוֹ וְאֵנִי אֶפְרַע. וְאִם אָמַר לוֹ כֵּן, אָסוּר, דְּהָא שְׁלִיחַ

פרק ד - משנה ח

וְרַבִּי יוֹסִי אוֹסֵר. דְּכִיּוֹן שְׂאִין שָׁם אַחַר שֶׁיְכוּל לְזַכּוֹת אֶלָּא הוּא, הוּי כְּמִתְנָה **[לט]**. וְאֵין הַלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי. וְדוֹקָא בְּאֵין לוֹ מַה יֹּאכֵל **[מ]** הוּא דְּשָׂרוּ רַבִּינוּ, אֲבָל בְּאֵינִישׁ אַחֲרֵינָא לֹא:

פרק ה - משנה א

השתפין. שיש לכל אחד מהם בית בחצר, והחצר שלפני הבתים שניהם שתפין בה. ובזמן שיש בחצר דין חלקה, והוא שיהיה לכל בית ובית ארבע אמות בחצר לפני הבית וישאר עוד מן החצר ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה, בהא מודו כלי עלמא דשניהם אסורים לפנס בחצר עד שיחלקו, הואיל ויש בה דין חלקה. ולא אפליגו רבי אליעזר ורבנן אלא בחצר שאין בה דין חלקה, רבנן אמרי כל אחד מהם בשל חברו הוא נכנס, ורבי אליעזר בן יעקב סבר יש בררה [א] והאי בדידיה קאזיל והאי בדידיה קאזיל: ושניהם אסורים להעמיד שם רחים וכו'. ומודה רבי אליעזר בן יעקב בכל הני דשתפים מעכבים זה על זה, דלא שיך להתיר מטעם בררה, דכיון דבידו לעבב עליו ואינו מעכב נמצא מהנהו [ב]: וכופין את הנודר למכור את חלקו. דחישין מאחר שרואה את חברו נכנס ישפח ויכנס גם הוא. אבל כששניהם אסורים לא חישין [ג]. ודוקא כשנדר מעצמו שלא ינה בשל חברו הוא דכופין אותו למכור חלקו, אבל אם חברו הדירו שלא ינה ממנו, אנוס הוא ואין כופין אותו למכור [ד], דמאי אית ליה למעבד, ואם אמרת כן כל שתף ידיר את חברו שלא ינה ממנו כדי שיכופו אותו למכור לו חלקו:

פרק ה - משנה ב

היה אחד מן השוק וכו'. להודיעך כחו דרבי אליעזר בן יעקב נקט לה, דאפלו אחד מן השוק שאין לו חלק בחצר שרי ליה רבי אליעזר בן יעקב לפנס מטעם בררה. והלכה כרבי אליעזר בן יעקב:

פרק ה - משנה ג

הַמִּדָּר הַנָּאָה מִחֲבֵרוֹ וַיֵּשׁ לוֹ מְרֻחָץ וּבֵית הַבַּד וְכוּ'. רַאוּבֵן שֶׁנֶּאֱסָר עָלָיו לְהֵנוֹת בְּנִכְסֵי שְׁמֵעוֹן וַיֵּשׁ לְשְׁמֵעוֹן בְּעִיר מְרֻחָץ וּבֵית הַבַּד שֶׁהַשְּׂפִירוֹן לְאַחֲרִים, וּבָא רַאוּבֵן לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, רוֹאִים אִם נִשְׁאַר לְשְׁמֵעוֹן מְקוֹם בְּזֶה הַמְּרֻחָץ וּבֵית הַבַּד שֶׁלֹּא הַשְּׂפִירוֹ, כְּגוֹן בּוֹר בְּבֵית הַמְּרֻחָץ וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, אֲסוּר לְרַאוּבֵן לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם. וְאִם לֹא, מִתָּר: וַיִּמַּת אוֹ שְׁמִכְרָם לְאַחַר מִתָּר. דְּכִיּוֹן שֶׁאִמְרַ בֵּיתָד שְׂדָד, לֹא נִתְכַּוֵּן אֶלָּא בְּזִמְן שֶׁהֵם שְׁלוֹ. אָבֵל אִם אִמְרַ בֵּית זֶה אוֹ שְׂדָה זוֹ, אֲסָרָם עָלָיו לְעוֹלָם:

פרק ה - משנה ד

הַרִינִי עֲלֵיד חָרָם. הַנָּאָתִי תִהְיֶה אֲסוּרָה עֲלֵיד בְּחָרָם שֶׁלֹּא תִוָּכַל לְהֵנוֹת מִמֶּנִּי [י]: הַמִּדָּר אֲסוּר. אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא עָנָה אָמֵן. שְׂאָדָם יְכוּל לְאַסֵּר עַל חֲבֵרוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִמֶּנּוּ: הַרִי אֶתְ עָלֵי חָרָם. שְׂאָסֵר עַל עֲצָמוֹ כֹּל הַנָּאָה שֶׁתִּבְאֵ לּוֹ מִחֲבֵרוֹ, הַנּוֹדֵר אֲסוּר: בְּדַבָּר שֶׁל עוֹלֵי בָבֶל. כְּגוֹן בּוֹר שֶׁל עוֹלֵי רְגֵלִים שֶׁהֵיוּ עוֹלִים מִבָּבֶל לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל לְרַגֵּל, וְהִיא אוֹתוֹ הַבוֹר בְּאֲמֻצַּע הַדָּרֶךְ וַיְדוֹן שֶׁל כֹּל יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּה בּוֹ, וְהָיוּ כְּהַפְקֵר [יג], וְלֹא כְּדַבָּר שֶׁהוּא שֶׁל שְׂתַפִּים:

פרק ה - משנה ה

הַרְחֵבָה. הַשּׁוֹקִין שֶׁבְּעִיר: וְהַתְּבָה. שְׁמַנִּיחִין בָּהּ סְפָרִים: וְהַסְּפָרִים. שְׁקוּנִים בְּנֵי הָעִיר לְלַמֵּד בָּהֶם: וְהַכּוֹתֵב חֶלְקוֹ לְנִשְׂיָא. מְפָרֵשׁ בְּגִמְרָא דְהַכִּי קִתְּנִי, וּמָה תִקְנִיתוֹ, יְכַתְּבוּ חֶלְקוֹ לְנִשְׂיָא, כְּלוּמַר אֵלּוֹ שֶׁנִּדְרֵי הַנָּאָה זֶה מְזָה וְאֲסוּרִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּרַחוּבָה שֶׁל עִיר וּבִתְבָה וּבְסְפָרִים, יְכַתְּבֵ כֹּל אֶחָד מֵהֶם חֶלְקוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּרַחֲבָה וּבִתְבָה וּבְסְפָרִים לְנִשְׂיָא, וְאַחַר כֵּן יוּכַל כֹּל אֶחָד מֵהֶם לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, שֶׁבְּמִמּוֹן שֶׁל נִשְׂיָא הֵם מְשַׁתְּמָשִׁים וְאִין אֶחָד מֵהֶם נִהְיֶה מְשֻׁל חֲבֵרוֹ: רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם יִרְצוּ יְכַתְּבוּ חֶלְקָם לְהַדְּיוּט, אֶלָּא שְׂאֵם כְּתָבוּ לְנִשְׂיָא אִין צְרִיד לְזָפוֹת לוֹ עַל יְדֵי אַחַר, דְּמִשּׁוּם חֲשִׁיבוּתוֹ שֶׁל נִשְׂיָא קוֹנֶה אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא זָכָה לוֹ עַל יְדֵי אַחַר, וּבִהַדְּיוּט לֹא קִנָּה עַד שִׁזְכָּה לוֹ עַל יְדֵי אַחַר: אֲנָשִׁי גָלִיל אִין צְרִיכִין לְזָפוֹת. אֲנָשִׁי גָלִיל קִנְטְרָנִים הֵיוּ וּבְכַעֲסוֹן הֵיוּ נוֹדְרִים הַנָּאָה זֶה מְזָה, עֲמָדוֹ אֲבוּתִיהוֹן וְכַתְּבוּ חֶלְקִיהוֹן לְנִשְׂיָא, שְׂאֵם בְּנִיהֶם אַחֲרֵיהֶם יִדְרוּ הַנָּאָה זֶה מְזָה לֹא יִהְיוּ אֲסוּרִים בְּרַחֲבָה שֶׁל עִיר אוֹ בִתְבָה אוֹ בְּסְפָרִים, דְּמִמּוֹן נִשְׂיָא הֵם:

פרק ה - משנה ו

מעשה בבית חורון וכו'. בגמרא מפרש דמתניתין חסורי מחסרא והכי קתני, ואם הוכיח סופו על תחלתו אסור, ומעשה נמי בבית חורון באחד שהוכיח סופו על תחלתו וכו': ואינן לפניך אלא כדי שיבא אבא ויאכל. אלמא לא נתנם אלא כדי שיבא אביו ויאכל, ואסור. אבל אם אמר הרי הו לפניך ואם רצונך יבא אבא ויאכל, מתר. ואם סעודתו מוכחת עליו, שהרבה בסעודה יותר ממה שהיה צריך ונכרין הדברים שבשביל אביו עשה כדי שיבא ויאכל, אסור:

פרק ו

פרק ו - משנה א

הנוזר מן המבשל. שאמר קונם מבשל עלי: מתר בצלי ובשלוק. כל שנתבשל יותר מבשולו הראוי נקרא שלוק: מעשה קדרה רד. שנאכל עם הפת [ב]: עבה. שנאכל בלא פת: ביצת טרמיטא. מבשלת במים חמים ומשמרים אותה שלא תקפה [ד]: ובדלעת הרמוצה. דלעת שטומנים אותה ברמץ, הוא אפר חס, ומתמתק בכך:

פרק ו - משנה ב

ממעשה רתחתה. אכל עשוי מקמח שהרתח בקדרה [ה]. וכללא דמלתא, בנדרים הלך אחר לשון בני אדם לפי הזמן והמקום, ואי איכא דוכתא דקרו לצלי מבשל ולמבשל צלי, הנוזר מן המבשל אסור בצלי, וכו' כל

פּיוצא בָּזָה. וְאִי רָבָא קָרִי לִיהּ הָכִי וּמַעוּטָא קָרִי לִיהּ הָכִי, לֹא אָמְרִינּוּ זֵיל
בְּתַר רָבָא, אֶלָּא הוּי סָפֵק נְדָרִים, וְכָל סָפֵק נְדָרִים לְהַחְמִיר:

פרק ו - משנה ג

אִינוּ אָסוּר אֶלָּא מִן הַכְּבוֹשׁ שֶׁל יָרֵק. דְּסַתֵּם כְּבוֹשׁ שֶׁל יָרֵק הוּא: **כְּבוֹשׁ**
שְׂאִינֵי טוּעִים. מִשְׁמַע כָּל מֵינֵי כְּבוֹשׁ. וְכֵן שְׁלוּק, צְלוּי, מְלִיחַ, בְּלֵא ה"א,
מִשְׁמַע כָּל מֵינִים שֶׁל שְׁלוּק, וְשֶׁל צְלוּי וְשֶׁל מְלִיחַ **[ו]**:

פרק ו - משנה ד

דָּג דָּגִים שְׂאִינֵי טוּעִים. לֹא דָּג וְלֹא דָּגִים וְהַכֹּל בְּמִשְׁמַע **[ז]**: טְפִלִּין. מִבְּלֵי
מְלַח **[ח]**: צַחְנָה. תַּעֲרֶבֶת מֵינֵי דָּגִים טְרוּפִים נִקְרָאִים צַחְנָה. וְדַגְמַתּוּ
בְּמַסְכַּת עֲבוּדָה זָרָה **[י** מ.] הֵיא אֲרָבָא דְצַחְנָתָא: **בְּטָרִית טְרוּפָה**. דָּג
שְׁחוּתְכִים אוֹתוֹ חֲתִיכוֹת וְחֲתִיכוֹת וּמוֹכְרִים אוֹתוֹ, וְיֵשׁ לוֹ שֵׁם בְּפָנָי עֲצָמוֹ
וְאִינוּ בְּכֻלָּל דָּג וְדָגִים **[ט]**: **וּמִתָּר בְּצִיר וּבְמָרִיס**. הוּאִיל וְאִין עֵקֶר מִמְּשׁוֹת
הַדָּג מְבֻלַע בָּהֶם: **הַנּוֹדֵר מְטָרִית טְרוּפָה אָסוּר בְּצִיר וּבְמָרִיס**. דְּכִיּוֹן
דְּהַזְפִּיר טְרוּפָה, מִכָּל דְּבָר שְׁמַעְרָב בּוֹ מִין דָּג **[י]** מִשְׁמַע: **צִיר**. מִים
הַיּוֹצְאִים מִן הַדָּגִים הַמְּלוּחִים: **וּמָרִיס**. שְׁמֵן הַיּוֹצֵא מִדָּגִים מְלוּחִים:

פרק ו - משנה ה

קוּם. הוּא נְסִיבֵי דְחֻלְבָּא, מִים הַיּוֹצְאִים מִן הַגְּבִינָה: **אָבָא שְׂאוּל אוֹמֵר כּוּי**
בֵּין מְלוּחָה בֵּין טְפִלָּה. דְּלֹא תִימָא הַגְּבִינָה הַמִּיחֶדֶת שְׁבַגְבִּינָה מִשְׁמַע **[יג]**
וְאִין דָּרְדָּ לְאֶכְלָה בְּלֵא מְלַח. וְהִלְכָה כְּאָבָא שְׂאוּל:

פרק ו - משנה ו

מתר ברטב ובקפה. רטב הנקפה בשולי הקדרה נקרא קפה **[יד]**: רבי יהודה אוסר. הואיל ויש בו טעם בשר. ואין הלכה כרבי יהודה: אימתי בזמן שאמר בשר זה עלי. דכיון שאמר בשר זה, שויה עליה חתיכה דאסורא ואסור בטעמו. אבל אם אמר קונם בשר עלי, לא אסר עצמו אלא בדבר הנקרא בשר:

פרק ו - משנה ז

מתר בתבשיל שיש בו טעם יין. כרבנן דרבי יהודה:

פרק ו - משנה ח

סתוניות. ענבים רעים הנשארים בגפנים בימות הסתו, ואינם ראויים לזון ועושים מהם חמץ: **כל ששם תולדתו קרויה עליו**. ואף על פי שנשתנה נקרא על שם עקרו. כמו, דבש תמרים, חמץ סתוניות: **וחכמים מתירין**. איכא בין תנא קמא לחכמים, דתנא קמא סבר הנודר בסתוניות מתר בחמץ היוצא מהן ואסור בסתוניות, וחכמים מתירין בסתוניות עצמן, דכיון דסתוניות לאו בני אכילה נינהו, כי נדר מסתוניות דעתו על החמץ היוצא מהן, לא על הסתוניות עצמן. והלכה כחכמים. פרוש אחר, וחכמים מתירין חמץ הסתוניות כמו דבש תמרים, דסבירא להו לחכמים דבין בדברים הראויים לאכילה בין שאינן ראויין לאכילה האוסר דבר אחד על עצמו מתר ביוצא ממנו **[יח]**:

פרק ו - משנה ט

קפלוטות. מין ממניי הפרתיים הגדלים בארץ ישראל: שהוא שם לואי. הבא לומר ירקות שדה צריך לחבר **[כא]** שם לירק ולומר ירקות שדה. וכן

כָּלֶם. אָבֵל בְּשַׁבְּעֵית לְפִי שְׂאִין יִרְקוֹת גְּנֶה מְצוּיִין, שְׂאִין גְּדֹלִין בְּלֹא עֲבוּדָה, וְאוֹכְלִים יִרְקוֹת שְׂדֵה, לְפִיכֶד יִרְקוֹת סֶתֶם בְּשַׁבְּעֵית הוּוּ יִרְקוֹת שְׂדֵה. מֵה שְׂאִין כֶּן בְּשֶׁאֵר שְׁנֵי הַשְּׁבוּעַ:

פרק ו - משנה י

אֶסְפְּרָגוֹס. מִין כְּרוֹב הוּא, אֶלָּא שְׂאִין כְּרוֹב נִקְרָא בְּשֵׁם אֶסְפְּרָגוֹס. פְּרוֹשׁ אַחַר, אֶסְפְּרָגוֹס, הַמִּים שֶׁשָּׁלְקוּ בָּהֶם הַכְּרוֹב **[כב]**: מִן הַגְּרִיסִין אֶסוּר בַּמִּקְפָּה. שְׂאֵף עַל פִּי שֶׁהֵם נִתּוּנִים לְתוֹדַת הַמִּקְפָּה עֲדִין שֵׁם גְּרִיסִין עֲלֵיהֶם: וְרַבִּי יוֹסִי מֵתִיר. דְּקִסְבֵּר מִקְפָּה שֶׁל גְּרִיסִין מְקָרוּ, גְּרִיסִין גְּרִידָא לֹא מְקָרוּ: מִקְפָּה. תַּבְּשִׁיל עַב שֶׁל קִטְנִית אוֹ שֶׁל צִיקִי קִדְרָה **[כד]**: הַנּוֹדֵר מִן הַמִּקְפָּה אֶסוּר בְּשׁוּם. רְגִילִים הֵיוּ לְתַת שׁוּם בְּכֹל מִקְפָּה כַּדִּי שְׁיִתֵּן טַעַם, וְהַשׁוּם הוּא הַמִּקְפָּה: אֶסוּר בְּאֲשֵׁישִׁין. פְּסֻלַת שֶׁל עֲדָשִׁים. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי בְּתַלְתָּא בְּבִי דְּמִתְנִיתִין: חֲטָה חֲטִים שְׂאִינֵי טוּעִים. חֲטָה מִשְׁמַע פֶּת אַפּוּיָה, חֲטִים מִשְׁמַע לְכוּס **[כו]**:

פרק ז

פרק ז - משנה א

הַנּוֹדֵר מִן הַיֶּרֶק. לֹא מְצִאתִי אֶלָּא דְלוּעִין. וְאִם מִין יֶרֶק הוּא אֲמַאי לֹא זָבִין לִיה: כֶּן הַדְּבָר. וּמִשָּׁם אָנִי מְבִיא רְאָיָה. שְׁמָא אוֹמֵר לֹא מְצִאתִי אֶלָּא קִטְנִית. וּמִדְּקָא אֲתִי לְהַמְלִיד עַל הַדְּלוּעִין אֶלְמָא מִין יֶרֶק הוּא. וְהִלְכָה כְּחֻכְמִים:

פרק ז - משנה ב

אָסוּר בַּפּוֹל הַמְצָרִי יָבֵשׁ. דָּדָגָן כָּל מִיּוֹדֵי דְמִדָּגָן מִשְׁמַע, כָּל דָּבָר שֶׁעוֹשִׂין מִמֶּנּוּ כָּרִי, וְהָא נְמִי מִדָּגָן הוּא: **הַנוֹדָר מִן הַדָּגָן אָסוּר בְּכָל.** מִיּוֹדֵי קִטְנִיּוֹת שֶׁעוֹשִׂין מֵהוֹן כָּרִי. וְאִין הִלְכָה כָּרְבִי מֵאִיר:

פרק ז - משנה ג

בְּשֶׁק בִּירִיעָה וּבַחֲמִילָה. מִיּוֹדֵי בְּגָדִים גָּסִים וְעֵבִים בְּיוֹתֵר, וְאִין בְּנֵי אָדָם רְגִילִים לְהִתְפַּסּוֹת בָּהֶם: **מִתֵּר בְּגוֹזֵי צֶמֶר.** שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן אֶלָּא לְבַגְד צֶמֶר: **הַכֹּל לְפִי הַנוֹדָר.** לְפִי שְׁעַת הַנֶּדֶר. כִּיּוֹן שֶׁנֶּכֶר שְׁמַחֲמַת כְּבֹד מִשָּׂאוֹ נֶדֶר, מִתֵּר לְהִתְפַּסּוֹת. וְהִלְכָה כָּרְבִי יְהוּדָה:

פרק ז - משנה ד

הַנוֹדָר מִן הַבַּיִת. שֶׁלֹּא יִכַּנֵּס לַבַּיִת. מִתֵּר לַכַּנֵּס לְעַלְיָה, דְּלֹא בְּכָלֵל בַּיִת הוּא:

פרק ז - משנה ה

דְּרָגָשׁ. מִטָּה קִטְנָה שְׁנוֹתָנִין אוֹתָהּ לְפָנֵי מִטָּה גְדוֹלָה, וּמִמֶּנָּה עוֹלִין לַמִּטָּה הַגְּדוֹלָה: **לְתַחֲנוּמָה שֶׁל עִיר.** אֲלֵפִים אִמָּה לְכָל רוּחַ סְבִיבוֹתֶיהָ: **עֲבוּרָה שֶׁל עִיר.** הַבָּתִּים הַיּוֹצְאִים מִמֶּנָּה בְּתוֹךְ שְׁבָעִים אִמָּה וְשִׁירִים. כָּאִשָּׁה מְעַבְרַת שְׁכֵרְסָה בּוֹלֵט לַחוּץ: **הָאֲגוּף.** [מְקוֹם] נְעִילַת הַדָּלֶת [י]. וְדִגְמָתוֹ, יִגִּיפוּ הַדָּלֶתוֹת, בְּסִפְרָא (עֲזָרָא) [נְחֻמָּה ז] וְאִין הִלְכָה כָּרְבִי מֵאִיר בְּכָלָה מִתְנִיתִין:

פרק ז - משנה ו

אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגְדוּלֵיהֶן. אִם הִחְלִיפוּן לְכַתְחֻלָּהּ [יג] אָסוּר הַמְחַלְיָן בְּדַמֵּיהֶן, דְּרַבְּנָן גְּזָרוּ עַל דָּמֵי אֲסוּרֵי הַנְּאָה. וּגְדוּלֵי קוֹנָם אָסוּרִים כְּגְדוּלֵי הַקֶּדֶשׁ: שְׂאִינֵי אוֹכֵל שְׂאִינֵי טוּעִים. לֹא אָסֵר עָלָיו אֶלָּא אֲכִילָה וּטְעִימָה מֵהֶם בְּלֶבֶד: אֲבָל בְּדָבָר שְׂאִין זָרְעוּ כָּלָה. כְּגוֹן בְּצָלִים, וְכִיּוֹצֵא בָהֶן, אֶפְלוּ גְדוּלֵי גְדוּלִים הָיוּ כְּמוֹ גוֹף הָאֲסוּר, כִּיּוֹן שְׂאִין הַזֶּרַע כָּלָה:

פרק ז - משנה ז

קוֹנָם מַעֲשֵׂה יָדִיד עָלָיו. אָסֵר כָּל מָה שֶׁהִיא עוֹשֶׂה וּמְכִינָה לוֹ. וְאִם נָטְעָה אֵילָן, גְּדוּלָיו

פרק ז - משנה ח

שְׂאֵת עוֹשֶׂה אֵינִי אוֹכֵל עַד הַפֶּסַח. הֵכִי מִשְׁמַע, שְׂאֵת עוֹשֶׂה עֲכָשִׁיו [יט] אֵינִי אוֹכֵל עַד הַפֶּסַח, אֲבָל לְאַחַר הַפֶּסַח אֵינִי אוֹכֵל. אֲבָל כָּל מָה שֶׂאֵת עוֹשֶׂה עַד הַפֶּסַח אֵינִי אוֹכֵל, מִשְׁמַע, כָּל מָה שֶׂאֵת עוֹשֶׂה מֵהַיּוֹם עַד שְׂיַבֵּא הַפֶּסַח אֵינִי אוֹכֵל אוֹתוֹ לְעוֹלָם אֶפְלוּ לְאַחַר הַפֶּסַח:

פרק ז - משנה ט

שְׂאֵת נֶהְגִּית לִי עַד הַפֶּסַח אִם הוֹלַכְתָּ אֶת לְבֵית אָבִיךָ עַד הַחֵג. מִי שֶׁהָיָה עוֹמֵד אַחַר הַחֵג וְאָסֵר הַנְּאָתוֹ עָלֶיךָ עַד הַפֶּסַח אִם תִּלְךָ לְבֵית אָבִיךָ עַד הַחֵג: לְאַחַר הַפֶּסַח בְּלֹא יַחַל דְּבָרוֹ. כְּלוּמַר, אִם הִלְכָה לְאַחַר הַפֶּסַח, עוֹבְרַת בְּבֵל יַחַל לְמַפְרָע [יח] עַל מָה שֶׁנֶּהְגִּית מִפְּנֵי קֶדֶם הַפֶּסַח:

פרק ח - משנה א

קונם יין. עד שתחשך. שכן דרך לשון בני אדם, כשאומרים היום רוצים לומר עד השלמת היום: **שבת זו**. הנה עומד באמצע השבוע ואמר שבת זו אסור בכל השבוע: **והשבת לשעבר**. ואסור נמי ביום השבת, כי הוא בכלל השבוע שעבר: **חדש זה אסור בכל החדש**. אם עומד באמצע החדש ואמר חדש זה, אסור עד תשלוש החדש, ויום ראש חדש להבא, ומתברר ביום ראש חדש כי הוא נמנה עם החדש הבא, ואפלו הנה ראש חדש ביום שלשים לחדש שעבר [א]. וכן שנה זו, אם עמד באמצע השנה ואמר שנה זו, אסור עד תשלוש השנה, ומתברר בראש השנה, שהוא נמנה עם השנה העתידה לבא: **שבוע זה**. הנה עומד באמצע השמיטה ואמר שבוע זה, אסור עד תשלוש השמיטה, והשביעית בכלל שמיטה שעברה: אם אמר יום אחד, שבת אחת, חדש אחד, שנה אחת, שבוע אחד, אסור מיום ליום. אם עומד באמצע היום ואומר יום אחד, אסור עד למחר כעת הזאת. וכן אם עומד בשמנה לחדש ואמר חדש עלי, אסור עד ח' לחדש הבא. וכן בשנה. וכן בשמיטה. וכן אם אמר קונם עלי יין יום סתם [ג], או שבת, או חדש, או שנה סתם, אף על פי שלא אמר יום אחד, שבת אחת, חדש אחד, דינו מעת לעת [ד]. והאומר קונם עלי יין היום, אף על פי שהוא מתר כשתחשך, צריך שאלה לחכם, גזרה כשאמר היום שמא יבא להתיר כשיאמר יום סתם, דמחלף ליה בין יום להיום, או בין שבת זו לשבת סתם. וכן כלם:

פרק ח - משנה ב

עד הפסח אסור עד שיגיע. דבלשון בני אדם, עד ולא עד בכלל: **עד שיהא, אסור עד שיצא**. דמשמע כל זמן שהוא הנה: **עד לפני הפסח רבי מאיר אומר אסור עד שיגיע**. דלא מעיל אינש נפשיה אספקא [ו], ודבר המברר לקרות פני הפסח קאמר, והינו עד שיגיע. ורבי יוסי סבר, מעיל אינש נפשיה לאסור בכל מה שיוכל להסתפק. והלכה כרבי יוסי:

פרק ח - משנה ג

עד הקציר. של חטים ושערים: **עד הבציר.** של ענבים: **עד המסיק.** של זיתים: **אינו אסור אלא עד שיגיע.** הואיל ואין לקציר ובציר זמן קבוע, כדמפרש ואזיל, לא שנה אמר עד שיהא לא שנה אמר עד שיגיע, אינו אסור אלא עד שיגיע **(ז)**, שכל דבר שאין זמנו קצוב אין בדעת הנודר להכניס עצמו באסור זמן שאין ידוע לו, ולפיכך אמרינן דודאי עד שיגיע קאמר:

פרק ח - משנה ד

עד הקיץ עד שיהא הקיץ. בין אמר עד הקיץ בין אמר עד שיהא הקיץ אינו אסור אלא עד שיתחילו העם להכניס בפלפלות, כלומר שקוצצים תאנים הרבה ומכניסים אותם בסלים: **עד שיקפלו המקצועות.** המחצלאות שמניבשים עליהם התאנים, לאחר שנתיבשו מקפלין אותן מחצלאות ומניחין אותן לשנה הבאה: **הפל לפי מקום נדרו.** אם רב תבואות המקום חטין, עד קציר חטים. ואם שערים, עד קציר שערים. וכן אם היה בחר בשעת הנדר **(יב)**, עד שיגיע זמן הקציר והבציר בחר. ואם בבקעה, עד שיגיע זמן הקציר והבציר של בקעה:

פרק ח - משנה ה

עד הגשמים עד שיהיו גשמים. באיזה לשון משתי לשונות הללו שהוציא מפיו, מתר כיון שהתחילו הגשמים לירד ברביעה שניה, שהיא בשנה המאחרת בראש חדש כסלו. הלכך הנודר עד הגשמים **(יג)** אסור עד ראש חדש כסלו, אלא אם כן ירדו גשמים בתחלת זמנו שהוא בשנה המבפרת בייז במרחשון, ובשנה הבינונית בכ"ג בו. וכן הלכה. ולא כרבן שמעון בן גמליאל שאומר עד שיגיע זמנה של רביעה: **רבי יהודה אומר עד שיעבר הפסח.** והלכה כרבן יהודה:

פרק ח - משנה ו

לילי הצום. ליל צום כפור, שְמִצּוֹה לְהִרְבוֹת בְּסֵעוּדָה בְּעָרְב צוּם כְּפוּר {ח}:
קוֹנֵם שוּם שְׂאִינִי טוֹעֵם וְכוּ'. שְׁעִזָּרָא תִקֵּן שְׂיֵהוּ אוֹכְלִים שוּם בְּלִילֵי שְׁבֵת
מִפְּנֵי שְׁמִרְבָּה הַזֶּרַע {ט}. וְאִין הִלְכָה לֹא כְּרַבִּי יְהוּדָה וְלֹא כְּרַבִּי יוֹסִי בְּנוֹ,
אֶלָּא כְּדֹאמְרֵינָן לְעִיל בְּמִתְנִיתִין, כָּל שְׂזִמְנוּ קְבוּעַ, אָמַר עַד שְׂיִגִיעַ, אָסוּר
עַד שְׂיִגִיעַ. עַד שְׂיֵהָא, אָסוּר עַד שְׂיִצֵּא {כ}:

פרק ח - משנה ז

זֶהוּ כְבוֹדִי. שְׂאֶפְרִינְס בְּנֵי מִשְׁלֵי: הֵיוּ מְסֻרְבִּין בּוֹ לְשֵׂאת אֶת בֵּית אַחֹתוֹ.
מִפְּצִירִין בּוֹ {כח} שְׂיִשָּׂא אֶת בֵּית אַחֹתוֹ מִפְּנֵי שְׂהִיא בֵּית גִּילוֹ, וְאֶמְרֵינָן [בְּמִוֹת
סב]: הַנּוֹשֵׂא אֶת בֵּית אַחֹתוֹ עָלָיו הַכְּתוּב אוֹמֵר (יִשְׁעִיָּה נח) וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלֵּם
אֲז תִּקְרָא וְהִ' יַעֲנֶה {כט}: שְׂלֹא נִתְפָּוֵן זֶה אֶלָּא לְשֵׁם אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה. וּמִיָּהוּ
גַם בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה מִתֵּר, הוֹאִיל וְלֹא הוֹצִיא מִפִּיּוֹ אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, דְּבִנְדְרִים
בְּעֵינָן שְׂיִוְצִיא בְּשִׁפְתָיו, כְּדִכְתִּיב (בְּמִדְבָר ט) כָּכָל הַיּוֹצֵא מִפִּיּוֹ יַעֲשֶׂה. וְלֹא דְמִי
לְרִישָׁא, דְּאִישׁוֹת בְּכָלֵל הַנְּאוֹת אִיתִיָּה:

פרק ט

פרק ט - משנה א

רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר פּוֹתְחִין לְאָדָם בְּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ. כְּגוֹן שְׂיִאמְרוּ לוֹ אֵלוֹ
הֵייתָ יוֹדֵעַ שְׂיִאמְרוּ הָעוֹלָם לְאָבִיךָ וּלְאִמְךָ רָאוּ גְדוּלִים שְׂגִדְלִתְם, כְּמָה
בְּנִכְם קַל בְּנְדְרִים {א}, וְנִמְצֵאתָ מְזוֹלָל בְּכְבוֹדְם, כְּלוּם הֵייתָ נוֹדֵר: וְחֻכְמִים

אוסרין. דחישינן שפא משקר, כי הוא בוש לומר שלא היה מניח מלדור בשביל כבודם, ונמצא שחכם מתיר נדר זה בלא חרטה. ומירי שהוא אינו מתחרט מעקרא מעצמו, דקימא לן פותחין בחרטה ואין צריך למצא לו פתח בשעה שהוא מתחרט מעצמו מעקרא: **יפתחו לו בכבוד המקום**. על מלתיה דרבי אליעזר קא פריד, כי היכי דפותחין בכבוד אביו ואמו ולא חישינן שפא ישקר, יפתחו לו נמי בכבוד המקום ויאמרו לו אלו היית יודע שתקרא רע לפני המקום כלום היית נודר. ואמרו לו חכמים דרבי אליעזר, מהא לא תסיעו, דאף רבי אליעזר מודה בהא, דודאי ישקר, דלא חציף אינש כלי האי **ב** דיאמר שלא היה מניח בשביל כבוד המקום, ולא דמי לרבן שמעון בן גמליאל דפתח לההוא גברא יש בוטה כמדקרות חרב כו', דהתם אומר לו מן הפסוקים כהך דתנן במתניתין שעובר על לא תשנא ולא תקם ולא תטר. אבל כשמזכירין לו כבוד המקום אז ודאי משקר. והלכה פחכמים: **שפינו לבין אביו ואמו**. כגון שהדיר את אביו מנכסיו **ג**:

פרק ט - משנה ב

ועוד אמר רבי אליעזר. קלא אחרת בנדרים: **פותחין**. בנדרים בנולד, כגון דבר שאינו מצוי ונולד ונתחדש אחר שנדר, ואלו ידע בשעת הנדר שיתחדש דבר זה לא היה נודר: **וחכמים אוסרים**. דטעמא דחרטה, משום שעל ידי חרטה נעקר הנדר מעקרו, ובדבר שאינו מצוי אינו נעשה נדר עקור מעקרו, כי בשביל זה לא היה מניח מלדור כי היה סבור שלא יבא לעולם: **ונעשה סופר**. תלמיד חכם והכל צריכים לו: **או שהיה משיא את בנו בקרוב לא הייתי נודר**. וכגון שנדר לזמן ולא היה סבור שישא את בנו בתוך אותו זמן ויצטרך לילך לחפת בנו. והלכה פחכמים:

פרק ט - משנה ג

יש דברים שהם כנולד. נראין כנולד: **ואינן כנולד**. ופותחין בהם **ו**: **אמרו לו מת וכו'**. ואף על גב דמיתה נולד הוי, הואיל ופרש בשעת נדרו בעבור מה היה נודר, נעשה כתולה נדרו בדבר, כאילו פרש כל זמן שאביה קים, הלכך לא הוי נולד. אבל תנאי גמור לא הוי, הלכך צריך התרה. ובירושלמי מוכח שאין צריך התרה. וכן פרש רמב"ם:

פרק ט - משנה ד

אלו הייתי יודע שפן הוא לא הייתי נודר הרי זה מתר. אחר שיתירנו החכם. וכל המדר הנאה מחברו, כשמתירין לו אין מתירין אלא בפני חברו, דכתיב (שמות ד) ויאמר ה' אל משה במדן לך שוב, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, במדן נדרתי, במדן לך והתר את נדרך. לפי שנשבע משה לחתנו שלא יזוז ממדן בלא רשותו, דכתיב (שם ב) ויאל משה {יא} לשבת את האיש, והצריכו הקדוש ברוך הוא ללכת להתיר נדרו בפניו:

פרק ט - משנה ה

פותחין לו בכתבת אשתו. בפרעון כתבתה אם נדר לגרשה:

פרק ט - משנה ו

פותחין בימים טובים ובשבתות. אם נדר להתענות, או שלא לאכל בשר לזמן קצוב, אומרים לו אלו שמת אל לבך לשבתות וימים טובים שבתוך זמן זה {יג} כלום היית נודר. ואין זה פותח בקבוד המקום: **אותן הימים**. שמצא להם פתח להתחרט: **מתרים**. שהחכם מתירן: **ושאר הימים**. שאין עליהם חרטה, נשארין באסורן: **שנדר שהתר מקצתו התר כלו**. אף על פי שלא מצא פתח על כלו. דלא נדר מעקרא אלא על דעת {טו} שיתקיים כלו, נמצא התרת מקצתו פתח לכלו:

פרק ט - משנה ז

לזה ולזה. כגון שאסר הראשון עליו בקונם, ואמר על השני הרי זה

כָּרָא שׁוֹן [זט] וְעַל הַשְּׁלִישִׁי הָרִי זֶה פְּשָׁנִי, וְכֵן כָּלֶם. הַתֵּר הָרָא שׁוֹן הַתֵּרוּ כָּלֶם, שְׂפָלֶם תְּלוּיִין בּוֹ: לָזָה קֶרְבָּן וְלָזָה קֶרְבָּן. הָא מִתְנִיתִין רַבִּי שְׂמַעוֹן הִיא דְאָמַר גְּבִי שְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן אִם הָיִי חֲמִשָּׁה תּוֹבְעִים אוֹתוֹ וְכִפְר וְנִשְׁבַּע וְהוֹדָה שְׂאִינוּ חַיֵּב קֶרְבָּן עַל כָּל אֶחָד עַד שְׂיֹאמַר שְׁבוּעָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וְהִכָּא נִמְי צְרִידָא שְׂיֹאמַר לָזָה קֶרְבָּן וְלָזָה קֶרְבָּן. אֲבָל חֲכָמִים אוֹמְרִים אִם אָמַר שְׁבוּעָה שְׂאִינִי חַיֵּב לָךְ וְלֹא לָךְ וְלֹא לָךְ, חַיֵּב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְהִכָּא נִמְי אִם אָמַר לֹא לָזָה וְלֹא לָזָה וְלֹא לָזָה, אָף עַל פִּי שְׂלֵא הַזְכִּיר קֶרְבָּן עַל כָּל אֶחָד, הָיִי כָּל אֶחָד נֹדֵר בְּפָנָי עֲצָמוּ. וְכֵן הִלְכָה:

פרק ט - משנה ח

וְלֹא בְּמִישׁוֹן בְּלִבְד הַתֵּר אֶלָּא בְּכָל הַיּוֹן. וְדוּקָא שְׂאָמַר אֱלוּ יִדְעָתִי כֵן לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר כָּלֶל אוֹ הָיִיתִי אוֹמֵר יִשׁוֹן מִתֵּר וְחֻדְשׁ אֲסוּר [יט]. אֲבָל אָמַר אֱלוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ הָיִיתִי אוֹמֵר כָּל יוֹן אֲסוּר עָלַי חוּץ מִן הַיִּשׁוֹן, הָרִי זֶה אֵין מִתֵּר לוֹ אֶלָּא הַיִּשׁוֹן בְּלִבְד, וְכָל שְׂאָר יוֹן אֲסוּר:

פרק ט - משנה ט

פּוֹתְחִין לְאָדָם בְּכָבוֹד עֲצָמוּ וּבְכָבוֹד בְּנָיו. אִם נֹדֵר לְגַרְשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ: מָה רְאִיתָה אִמּוֹן לְהַתְגַּרְשׁ. אִם לֹא שְׂנִמְצָא בָּהּ עֲרוֹת דְּבָר, וְנִמְצָא פּוֹגֵם אֶת בְּנָיו. וְלֹא חִישִׁינָן שְׂמָא יִשְׁקֵר שֶׁהוּא אֵינוֹ מִתְחַרֵּט אֶלָּא שֶׁהוּא בּוֹשׁ לוֹמֵר שְׂאִינוּ חוֹשֵׁשׁ לְכָבוֹד שְׂאָר יוֹן אֲסוּר:

פרק ט - משנה י

אֶלָּא שֶׁהַנֶּדֶר טְעוּת. מַעְקָרוֹ, שֶׁבְּשַׁעַת הַנֶּדֶר הִיתָה לְבָנָה, וְאֵינוֹ צְרִידָא שְׂאֵלָה לְחֻכָּם: מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שְׂנֵדֵר וְכוּ'. בְּגִמְרָא מְפָרֵשׁ דְּחִסּוּרֵי מַחְסָרָא וְהָכִי קִתְּנִי, רַבִּי יִשְׂמַעְיָל אוֹמֵר אֶפְלוּ כְּעוֹרָה וְנַעֲשִׂית יָפָה, שְׁחוּרָה וְנַעֲשִׂית לְבָנָה, וּמַעֲשֵׂה נִמְי וְכוּ'. דִּתְנָא קָמָא לֹא שְׂרִי אֶלָּא בְּזָמַן שֶׁהָיָה הַנֶּדֶר טְעוּת מַעְקָרוֹ,

כְּגוֹן שֶׁהִיָּתָה יָפָה בְּשַׁעַת הַנְּדָר, וְרַבִּי יִשְׁמַעֵאל סָבַר שֶׁאֵף עַל פִּי שְׁלֹא נַעֲשִׂית
יָפָה אֲלֵא לְאַחַר הַנְּדָר, הַנְּדָר מִתֵּר, דְּכִיּוֹן שֶׁיְכוֹלִין לִיְפוּתָהּ לֹא הִיָּתָה כְּעוֹרָה
מִעֲקָרָא. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי יִשְׁמַעֵאל {כג}:

י

פרק

א

משנה

-

י

פרק

נְעִרָה הַמְּאֻרְסָה. בֵּת שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד וְהִבִּיָּאָה שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת
קְרוּיָה נְעִרָה, עַד שֶׁשָּׂה חֲדָשִׁים. וּבֵת אַחַת עָשָׂרָה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד, נְדָרִיָּה
נִבְדָּקִים, אִם יִדְעָה לְשֵׁם מִי נְדָרָה וּלְשֵׁם מִי הִקְדִּישָׁה, נְדָרָה נָדָר, וְאֵף הִיא
אֲבִיָּה וּבַעֲלָה מִפְּרִין נְדָרִיָּה: **הַפֵּר הָאֵב וְלֹא הַפֵּר הַבַּעַל**. מִשּׁוּם דִּהְוָה אֶפְשָׁר
לְמַטְעֵי וּלְפָרֵשׁ אֲבִיָּה וּבַעֲלָה מִפְּרִין נְדָרִיָּה, אוֹ אֲבִיָּה אוֹ בַּעֲלָה, תִּנָּא הַפֵּר
הָאֵב וְלֹא הַפֵּר הַבַּעַל וְכוּ', לֹא שְׁמוּעֵינָן דְּתַרְוִיְהוּ צְרִיכִין לְהַפֵּר: **וְאִין צְרִיךְ**
לוֹמַר שְׁקִים אֶחָד מֵהֶם. שְׂאֵם קִים אֶחָד מֵהֶם אִין הַשְּׁנִי יָכוֹל לְהַפֵּר. וְהָא
קָמְשָׁמַע לֹן שֶׁאֵף עַל פִּי שְׁנִשְׂאֵל הָאֶחָד מֵהֶם שְׁקִים עַל הַקְּמָתוֹ, כְּדַקִּימָא לֹן
נִשְׂאֵלִים עַל הַקֶּס, אִין זֶה שְׁנִשְׂאֵל עַל הַקֶּס יָכוֹל לְהַפֵּר יוֹתֵר {ג}, הוּאִיל
וְלֹא הָיוּ יְכוֹלִים שְׁנִיְהֶם לְהַפֵּר בְּבֵת אַחַת:

ב

משנה

-

י

פרק

מֵת הָאֵב לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לְבַעַל. שְׂאִין הַבַּעַל מִפֵּר נְדָרֵי אִשְׁתּוֹ עַד
שְׁתַּנְּשָׂא: **מֵת הַבַּעַל נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לְאֵב**. וּמִפֵּר כָּל יְמֵי נְעוּרֹתָהּ, דְּכַתִּיב
(בְּמִדְבָּר ל) בְּנַעֲוִרֶיהָ בֵּית אֲבִיָּה {ה}: **וְהָאֵב אִינוֹ מִפֵּר בְּבָגֵר**. כְּדַכְּתִיב (שם) בְּבֵית
אֲבִיָּה בְּנַעֲוִרֶיהָ:

פרק י - משנה ג

נְתַגְרָשָׁה בּוֹ בַיּוֹם. שֶׁשָּׁמַע הָאֵב [ז], שָׁאֵם עֶבֶר הַיּוֹם שׁוֹב אֵינוֹ יְכוּל לְהִפָּר: וְנִתְאַרְסָה. לְאַחַר, בּוֹ בַיּוֹם: אָבִיָּה וּבַעֲלָה הָאֲחֵרוֹן מִפְּרִין נְדָרֶיהָ. שֶׁנְּדָרָה בְּפָנֵי הָאֲרוּס הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהָאֲרוּס מִפֵּר בְּקוּדְמִין [ח]: כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יֵצֵא לְרִשׁוֹת עֲצָמָה. לֹא מַחְמַת בְּגָר וְלֹא מַחְמַת נְשׂוּאִין:

פרק י - משנה ד

עַד שֶׁלֹּא הִיָּתָה בְּתוֹ יוֹצֵאָה מֵאֶצְלוֹ. קִדְּם שֶׁתְּבֹא לְרִשׁוֹת הַבַּעַל. וְכֵן הָאֲרוּס אוֹמֵר לָהּ כֵּן: עַד שֶׁלֹּא תִכְנַס לְרִשׁוֹתָיו. שֶׁמִּשְׁנַכְנְסָה לְרִשׁוֹתָיו אֵינוֹ יְכוּל לְהִפָּר, שֶׁאֵין הַבַּעַל מִפֵּר בְּקוּדְמִין. וְשֶׁמַּעֲיֵנָן מִמִּתְנִיתִין שֶׁהַבַּעַל יְכוּל לְהִפָּר נְדָרֵי אִשְׁתּוֹ אֶפְלוּ בְּלֹא שְׂמִיעָה, מִדְּקִתְנִי וְכֵן הַבַּעַל עַד שֶׁלֹּא תִכְנַס לְרִשׁוֹתָיו אוֹמֵר וְכוּ' [י]:

פרק י - משנה ה

בּוֹגֵרֵת שֶׁשֶׁהִתָּה שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֳדָשׁ. בּוֹגֵרֵת שֶׁאֵין אָבִיָּה מִפֵּר נְדָרֶיהָ, וּתְבַעוּהָ לְנִשְׂאָ וְשֶׁהִתָּה שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֳדָשׁ [יא], שֶׁמִּכָּאן וְאֵילֶךְ בַּעֲלָה חַיִּב בְּמִזְוֹנוֹתֶיהָ: וְאֵלְמָנָה. שֶׁשֶׁהִתָּה שְׁלֹשִׁים יוֹם מִשֶׁתְּבַעוּהָ לְנִשְׂאָ, שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת מִשָּׁל בַּעֲלָה: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר הוֹאִיל וּבַעֲלָה חַיִּב בְּמִזְוֹנוֹתֶיהָ. הוּא מִפֵּר אֶת נְדָרֶיהָ. וְאֵין הִלְכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר:

פרק י - משנה ו

שׁוֹמֵרֵת יָבִם וְכוּ' רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יָפֵר. כְּשֶׁעָשָׂה בָּהּ יָבָמָה מֵאֲמֵר מִיָּרִי, דְּסָבִירָא לִיהּ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מֵאֲמֵר קוֹנָה בִּיבָמָה קִנְיָן גָּמוּר מִן הַתּוֹרָה. וְאִם הִיא נֶעְרָה וַיֵּשׁ לָהּ אָב, אָבִיָּה וּיָבָמָה שֶׁעָשָׂה בָּהּ מֵאֲמֵר מִפִּרְיוֹ נְדָרֶיהָ: רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא־לְשָׁנִים. דְּלֹא סָבִירָא לִיהּ לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מֵאֲמֵר קוֹנָה

קִנְיָן גָּמוּר, מִיְהוּ סְבִירָא לִיה דְּיֵשׁ זִיקָה, וְזִיקָה כְּכֻנְסָה (יט), וְכִשְׂאִין שָׁם אֶלְא יָבִס אֶחָד מִפְּר, אֲבָל כְּשֵׁיט שְׁנֵי יָבִמִין אִין שׁוּם אֶחָד מֵהֶם מִפְּר, שְׂאִין בְּרָרָה: רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר לֹא לְאֶחָד וְלֹא לְשְׁנַיִם. דְּסַבֵּר זִיקָה אִינְה כְּכֻנְסָה, וּמֵאֲמַר אִינוּ קוֹנְה קִנְיָן גָּמוּר מִן הַתּוֹרָה: אִשָּׁה שְׂקִנְה הוּא לְעַצְמוֹ. הִינּוּ אֲרוּסְתוֹ: הֵרִי הוּא מִפְּר נְדָרִיהָ. בְּשִׁתְּפוּת עִם אָבִיהָ: אִשָּׁה שְׂהִקְנוּ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם. דְּהִינּוּ יָבִמְתּוּ: אִינוּ דִּין שְׂיַפֵּר נְדָרִיהָ. בְּשִׁתְּפוּת עִם אָבִיהָ: שֵׁיט לְאַחֲרַיִם רְשׁוּת בָּהּ. שְׁגִם הִיא זְקוּקָה לְשֶׁאֵר אַחִים (יז): מָה אַתָּה מְשִׁיב עַל יָבִס אֶחָד. כְּלוּמַר תְּשׁוּבְתָךְ טוֹבָה עַל דְּבַרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׂאוּמַר שְׂמִפְּר אֶפְלוּ כְּשֵׁיט שְׁנֵי יָבִמִין, מָה תְּשִׁיבֵנִי עַל דְּבַרֵי שְׂאִנִּי אֹמֵר לְאֶחָד וְלֹא לְשְׁנַיִם: אִין הִיבְמָה גְמוּרָה לְיָבִס. לְהַתְּחִיב מִיתָה הַבָּא עָלֶיהָ כְּשֵׁם שְׂהֲאָרוּסָה גְמוּרָה לְאִשָּׁה לְעִנְיָן חַיּוּב מִיתָה (יז). וְהִלְכָה כְּרַבִּי עֲקִיבָא:

פרק י - משנה ז

הֵרִי הֵן קִימִין לֹא אָמַר כְּלוּם. דְּהוּה לִיה קִיּוּם בְּטַעוּת, לְפִי שְׂיֵשׁ נְדָרִים שְׂלֹא יִחְפֹּץ בְּקִיּוּמָן: הֵרִי הֵן מוֹפְרִין רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר מוֹפֵר. דְּמִסְתַּמָּא אִין אָדָם רוּצָה בְּנְדָרֵי אִשְׁתּוֹ: נְדָרִים שְׂבָאוּ לְכָלל אִסוּר. לְאַחַר שְׁנִדְרָה אִסוּרָה בָּהֶם אִם לֹא יִפֵּר לָהּ הַבַּעַל: שְׂבָאוּ לְכָלל הַקָּם. נְדָרִים שְׂחָלוּ כְּבָר:

פרק י - משנה ח

הַפְּרֵת נְדָרִים. שְׂאֲמָרָה תּוֹרָה (בַּמִּדְבָּר ט) וְאִם בְּיוֹם שְׂמַע אִשָּׁה יָנִיא אוֹתָהּ (כ): כָּל הַיּוֹם. עַד שְׂתַחֲשֹׁד, שְׂנֶאֱמַר בְּיוֹם שְׂמַעוּ. וְהָא דְכָתִיב מִיּוֹם אֶל יוֹם, צְרִיכָא, דְּלֹא תִימָא בִימָמָא אִין בְּלִילִיא לֹא, קָא מְשַׁמַּע לָן מִיּוֹם אֶל יוֹם, דְּזִמְנִין שְׂיֵשׁ לוֹ זְמַן לְהַפֵּר מַעַת לַעַת, כְּגוֹן אִם נְדָרָה בְּתַחֲלַת הַלַּיְלָה: וַיֵּשׁ בְּדַבְּרֵי לְהַקְלֵל וְלְהַחְמִיר. כְּלוּמַר פְּעָמִים שְׂיֵשׁ לְהַפֵּרָה זְמַן מַעֲט וּפְעָמִים זְמַן מְרַבָּה: נְדָרָה בְּלִילִי שְׂבַת. הָאִי דְנִקֵּט בְּלִילִי שְׂבַת לְאִשְׁמוּעִינָן שְׂמִפְרִין נְדָרִים בְּשַׁבַּת וְאֶפְלוּ שְׂלֹא לְצַרְךָ הַשְּׂבַת (כא). וְהַחֲכָם אִינוּ מַתִּיר בְּשַׁבַּת אֶלְא נְדָרִים שְׂהוּן לְצַרְךָ הַשְּׂבַת, וְאִף עַל פִּי שְׂהִיָּה לוֹ פְּנָאִי מִבְּעוּד יוֹם יָכוֹל לְהַתִּיר לְצַרְךָ הַשְּׂבַת: שְׂאִם לֹא הִפֵּר וְחִשְׁבָה אִינוּ יָכוֹל לְהַפֵּר. שְׂאִין הַפְּרֵת נְדָרִים מַעַת לַעַת אֶלְא אִם כֵּן נְדָרָה מִתַּחֲלַת הַלַּיְלָה. וְלַעֲנִין הַפְּרָה אִינוּ מוֹעִיל עַד שְׂיֵאמַר מוֹפֵר לָךְ כְּלִישְׁנָא דְקָרָא, דְּהַפְּרֵת הַבַּעַל הוּא מְכָאן וְלְהַבָּא בְּלֹא טַעַם, כְּמוֹ אֶת בְּרִיתֵי הַפֵּר (בְּרֵאשִׁית יז). וְהַחֲכָם הוּא שְׂאוּמַר מַתִּיר

לְךָ **[כד]** אֵין כָּאן נֶדֶר וְאֵין כָּאן שְׁבוּעָה, שֶׁהוּא עוֹקֵר הַנֶּדֶר מֵעִקְרוֹ. וְאִם אָמַר הַחֶכֶם בְּלִשׁוֹן הַפֶּה וְהִבְעֵל בְּלִשׁוֹן הַתֶּרֶה, אֵינוֹ מִתֵּר וְאֵינוֹ מוֹפֵר. וְאִם אָמַר אִם לֹא נִדְרָתְךָ מִדִּירָךְ אֲנִי, דְּבָרֶיךָ קִיָּמִים, וְאֵין צָרִיךְ שְׂיֵאמַר קִיָּם לִיכִי, הוֹאִיל וְאֶפְלוֹ שֶׁתֵּק כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם הַנֶּדֶר קִיָּם, בְּדַבּוּר כָּל דְּהוּ נִמְי הוּי קִיָּם. וּבִשְׁבֹת יֵאמַר טְלִי אֲכָלִי טְלִי שְׁתִּי, וְלֹא יִפֵּר כְּדָרְךָ שְׂיֵאמַר בְּחֹל, וְהַנֶּדֶר בְּטֵל מֵאֲלִיו. וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַכְרִיחָהּ, מִבְּטֵל בְּלִבּוֹ וְאֵין צָרִיךְ לְהוֹצִיא בְּשִׁפְתָיו **[כה]**. וְדוֹקָא בְּטוֹל כְּגוֹן טְלִי אֲכָלִי שֶׁהוּא מְכַרְיחָה לְעֵבֵר עַל נִדְרָה הוּא שְׂמוּעִיל אִם חָשַׁב בְּלִבּוֹ אֶף עַל פִּי שְׁלֹא הוֹצִיא בְּשִׁפְתָיו, אֲבָל הַפֶּה שֶׁאֵינוֹ מְכַרְיחָה לְעֵבֵר עַל הַנֶּדֶר צָרִיךְ לְהוֹצִיא בְּשִׁפְתָיו וְלֹא סָגִי אִם הִפֵּר בְּלִבּוֹ:

יא

פרק

א

משנה

-

יא

פרק

אלו נדרים. בְּגִמְרָא מְפָרֵשׁ דְּנִדְרִים וּשְׁבוּעוֹת קִתְּנִי, דְּבִלְשׁוֹן חֲכָמִים שְׁבוּעוֹת בְּכָלֵל נִדְרִים הֵם: **אם אֶרְחֹץ וְאִם לֹא אֶרְחֹץ.** הַכִּי קֵאמַר, הַנָּאֵת רְחִיצָה אֲסוּרָה עָלַי לְעוֹלָם אִם אֶרְחֹץ הַיּוֹם, הֲרִי נֶדֶר. אִם לֹא אֶרְחֹץ, שְׁבוּעָה שְׁלֹא אֶרְחֹץ, הֲרִי שְׁבוּעָה. וְכֵן אִם אֶתְקַשְׁט, הַנָּאֵת קִשׁוּט אֲסוּרָה עָלַי לְעוֹלָם אִם אֶתְקַשְׁט הַיּוֹם, אִם לֹא אֶתְקַשְׁט, שְׁבוּעָה שְׁלֹא אֶתְקַשְׁט: **אמר רבי יוסי אין אלו נדרים ענוי נפש.** אֲנִדְרָ בְּלִבְדִּי פְּלִיג רַבִּי יוֹסִי עַל תַּנָּא קַמָּא, וְאָמַר דְּהַנָּאֵת רְחִיצָה אֲסוּרָה עָלַי לְעוֹלָם אִם אֶרְחֹץ הַיּוֹם, אֵין זֶה נֶדֶר שֶׁל עֲנוּי נֶפֶשׁ, שֶׁהֲרִי אֶפְשֵׁר לָהּ שְׁלֹא תִרְחֹץ הַיּוֹם וְלֹא תִהְיֶה הַנָּאֵת רְחִיצָה אֲסוּרָה עָלֶיהָ לְעוֹלָם, וּמִנִּיעֵת יוֹם אֶחָד מִרְחִיצָה אֵינוֹ עֲנוּי נֶפֶשׁ, דְּנוּוֹל שֶׁל יוֹם אֶחָד לֹא הוּי נוּוֹל. וְאֵין הִלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי. וּבֵין הָאֵב וּבֵין הַבְּעֵל נִדְרֵי עֲנוּי נֶפֶשׁ הוּא דְּמִפְרִין, דְּכִתְיִב (בְּמִדְבָּר ל) בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין אֵב לְבֵתוֹ, מִקִּישׁ אֵב לְבַעַל, מַה בַּעַל אֵינוֹ מִפֵּר אֶלֶּא נִדְרֵי עֲנוּי נֶפֶשׁ **[ה]**, אֶף אֵב אֵינוֹ מִפֵּר אֶלֶּא נִדְרֵי עֲנוּי נֶפֶשׁ. וְרַמְבַּ"ם פָּסַק שֶׁהָאֵב מִפֵּר כָּל נִדְרִים וּשְׁבוּעוֹת, אֶפְלוֹ אוֹתָן שֶׁאֵינָן שֶׁל עֲנוּי נֶפֶשׁ, שְׂנֵאמַר (שם) כָּל נִדְרֵיהָ וְאֶסְרִיהָ **[ו]**:

אם לא היתה פרנסתו אלא ממנו. שהוא מאמינו עד שיירויח ויפרע לו [ח]:
הרי זה יפר דברי רבי יוסי. רבי יוסי לטעמיה דסבירא ליה שאין הבעל
מפר כל נדר שיש בו ענוי נפש, שהוא מחלק בין ענוי מרבה לענוי מעט ובין
ענוי של זמן מרבה לזמן מעט, וכל מתניתין דהאי פרקא אזלא כותיה [ט],
ואינה הלכה. אלא הבעל מפר כל נדר שיש בו ענוי נפש, בין של יום אחד
ואפלו שעה אחת [י], בין של זמן מרבה, בין ענוי גדול בין ענוי קטן. וכן
מפר נדרים ושבועות בדבר שבינו לבינה אף על פי שאין בהם ענוי נפש,
כגון אם נשבעה או נדרה שלא תכחל או שלא תתקשט [יא]. וכן אם נדרה
שלא תאכל מפרות מדינה זו, הבעל מפר, שטרח הוא לו להביא לה פרות
ממדינה אחרת, והוי דברים שבינו לבינה. ומה בין נדרים ושבועות שבינו
לבינה לנדרים ושבועות שיש בהן ענוי נפש, נדרים ושבועות שיש בהם ענוי
נפש מפר לעצמו ולאחרים, כגון אם נדרה שלא תאכל בשר ולא תשתה
יין, מפר לה והיא מתרת לאכל ולשתות ואפלו לאחר שתתאלמן או
תתגרש ותנשא לאחר. ונדרים ושבועות שבינו לבינה, כגון אם אסרה
עליה תשמיש של כל אדם לעולם או שלא תכחל ותתקשט לעולם, מפר
חלקו, ויתהא משמשתו וכוחלת ומתקשטת כל זמן שהיא תחתיו,
וכשתתאלמן או תתגרש תהיה אסורה בתשמיש כל אדם ולכחל
ולתקשט. וכן כל כיוצא בזה:

פרק יא - משנה ג

קונם שאיני נהנית לבדאי אינו יכול להפר. שאין זה מנדרי ענוי נפש,
שהרי יכולה להתפרנס משל בעל [ג], דבעל לאו בכלל בריות הוא. והא
מתניתין נמי רבי יוסי היא, ואין כן הלכה כדפרישנא לעיל. ולא מבעיא
אי אמרה קונם שאיני נהנית לבדאי שפירא הנאת כל הבריות עליה,
שהוא מפר משום נדרי ענוי נפש אליבא דחכמים, אלא אפלו אמרה קונם
שאיני נהנית לפלוני, שלא אסרה עליה אלא הנאת אותו פלוני בלבד,
הבעל מפר משום דברים שבינו לבינה, שטרח הוא לו כשלא תהנה מאותו
פלוני, והתורה אמרה בין איש לאשתו, כל דבר שבין איש לאשתו הבעל
מפר: ויכולה להנות בלקט שכחה ופאה. הכי קאמר, ועוד טעמא אחריןא
שקונם שאיני נהנית לבדאי אין הבעל מפר, שהרי יכולה להנות מלקט
שכחה ופאה, שאינה נהנית מן הבריות, דמתנות עניים ניהו, ונמצא שאין
כאן ענוי נפש [ד]: קונם כהנים ולוים נהנים לי. כי היכי דקונם שאיני
נהנית לבדאי מתרת במתנות עניים, הכי נמי המדיר כהנים ולוים
מנכסיו מתרים במתנות כהנה ולויה:

פרק יא - משנה ד

קֹונם שְׁאִינִי עוֹשֶׂה עַל פִּי אָבִא. הֶקְדַּשׁ יְהֵא כָּל מָה שְׁאֲנִי עוֹשֶׂה מְלַבֵּא עַל פִּי אָבִא, כְּלוּמַר, שְׁלֵא יוּכַל אָבִא לְהַנּוֹת מִמַּעֲשֵׂה יְדִי: אֵינּוּ יָכוֹל לְהַפְּרִי. שְׁאִין זֶה דְּבָרִים שְׁבִינּוּ לְבִינָה. וּבִהָא מוּדוּ כְּלִי עֲלָמָא שְׁאוּסְרַת הַנְּאִתָּה עַל פְּלוּנִי אִין הִבְעֵל מִפְּרִי. וְכֵן הִלְכָה: עַל פִּיָּךְ אֵינּוּ צְרִיךְ לְהַפְּרִי. מְשׁוּם דְּמִשְׁעֵבְדָא לִיהּ [יט]. וְאִף עַל גַּב דְּהֶקְדַּשׁ מוּצִיא מִיַּדִּי שְׁעֵבּוּד [כ], אֲלָמוּהָ רַבְּנָן לְשְׁעֵבּוּדָא דְּבַעַל שְׁאִין הַקּוֹנֵם מִפְּקִיעַ שְׁעֵבּוּדוֹ: יִפְרִי שְׁמָא תַעֲדִיף עֲלֵינוּ יוֹתֵר מִן הָרְאוּי לּוֹ. וְהֶהָקְדַּשׁ חַל עַל הַחֲלֵק הַעוֹדֵף שְׁאִינוּ תַחַת שְׁעֵבּוּדוֹ, לְפִיכֵךְ צְרִיךְ לְהַפְּרִי, וְהֶהָפְּרָה מוּעֵלַת בּוּ מְשׁוּם דְּהוּי דְּבָרִים שְׁבִינּוּ לְבִינָה, שְׁאִי אֶפְשָׁר שְׁלֵא יִתְעַרְבּ אוֹתוֹ הַעֲדֵף בְּשֵׁל בְּעֵלָה: רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אָמַר יִפְרִי שְׁמָא יִגְרַשְׁנָה. וְעַקֵּר מַעֲשֵׂה יְדִיהָ צְרִיךְ הַפְּרָה, שְׁמָא יִגְרַשְׁנָה וַיִּפְקַע שְׁעֵבּוּדִיהָ דְּבַעַל וְאִזּוּ יַחּוּל הַנְּדָר וּתְהֵא אֲסוּרָה לְחִזּוּר לּוֹ [כב]. וְהִלְכָה כְּרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, וּבְאוּמָרְתָּ יִקְדָּשׁוּ יְדֵי לְעוֹשֵׂיהֶם [כג], דְּיָדִים אֵיתְנָהוּ בְּעוֹלָם וְחַל עֲלֵיהֶם הֶקְדַּשׁ:

פרק יא - משנה ה

הָרִי זֶה יַחֲזוּר וַיִּפְרִי. דְּהַפְּרָה בְּטַעוֹת לֹא הוּיָא הַפְּרָה עַד שְׂיִכּוֹן לְאִשָּׁה שְׁנִדְרָה, דְּכַתִּיב (בְּמִדְבָר ט) לֹא הִנִּיא אוֹתָהּ, עַד שְׁתִּהְיֶה הַהַפְּרָה לְעֲצָמָה שֶׁל הַנּוֹדְרָת. וְגַם שְׂיִכּוֹן לְנִדָר שְׁנִדְרָה, דְּכַתִּיב (שִׁם) וְשָׁמַע אֲבִיהָ אֶת נִדְרָהּ, עַד שְׂיִדַע אִיזָה נִדָר נִדְרָה [כה]:

פרק יא - משנה ו

קִיָּם לְתַאֲנִים כְּלוּ קִיָּם כּו'. וְטַעֲמָא, דְּכַתִּיב (שִׁם) אִישָׁה יִקְיָמֶנּוּ, יִקְיָם מִמֶּנּוּ, כְּשִׁקְיָם מִקְצָתוֹ קִיָּם כְּלוּ. אֲבָל יִפְרִינוּ, דְּלִיכָא לְמַדְרֵשׁ הַכִּי, אֵינּוּ מוּפָר עַד שְׂיִפְרִי כְּלוּ [כו]. וְאֵלּוּ דְּבָרֵי יַחֲזִיד וְאִינָה הִלְכָה, אֲלָא הִלְכָה כְּחַכְמִים שְׁאוּמָרִים מִקִּישׁ הַקְּמָה לְהַפְּרָה [כז], מָה הַפְּרָה מָה שְׁהַפְּרִי הַפְּרִי וּמָה שְׁלֵא הַפְּרִי לֹא הַפְּרִי, דְּהֵא לִיכָא לְמַדְרֵשׁ מִיִּפְרִינוּ הַפְּרָה בְּמַקְצָת, אִף הַקְּמָה מָה

שְׁקִים קִים וּמָה שְׁלֵא קִים לֹא קִים, דְּמִיקִימְנוּ נְמִי לֹא דְרְשִׁינְן הַקְמָה
בְּמִקְצָת, אֶלֶּא אִוְרְחִיה דְּקָרָא לְמִכְתָּב הַכִּי. וְאִף עַל גַּב דְּבַהֲתַרְתּוּ חֲכָם
אֶמְרִינְן נְדָר שְׁהֲתַר מְקַצְתוּ הֲתַר כְּלוּ **[כט]**, בְּהֲפָרַת הַבְּעַל וְהָאֵב אִינוּ כֵּן:

פרק יא - משנה ז

אִינִי יוֹדֵעַ שְׁיֵשׁ מִפְּרִין. שְׁיֵשׁ לִי רְשׁוּת לְהִפָּר: יִפָּר. בַּיּוֹם שְׁנוֹדַע לוֹ שְׁיֵשׁ לוֹ
רְשׁוּת לְהִפָּר, שֶׁהוּא עָלְיוֹ כְּיוֹם שְׁמַעוּ: אִינִי יוֹדֵעַ שְׁזָה נְדָר. וְצָרִיךְ הִפָּרָה:
רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר לֹא יִפָּר. דְּכִינֵן שְׁיִוְדַע שְׁיֵשׁ בְּיָדוֹ לְהִפָּר, אִף עַל פִּי שְׁלֵא יָדַע
שֶׁהוּא נְדָר, מְכַל מְקוֹם הָיָה לוֹ לְהִפָּר. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי מֵאִיר:

פרק יא - משנה ח

וּבְלִבְד שְׁלֵא יִהְיֶה לְבַעֲלָךְ רְשׁוּת בְּהֵם. וּתְנַאוּ קִים, וְלֹא קָנָה הַבְּעַל. וְאִף עַל
גַּב דְּבַמְתַּנָּה זֶה מְצִילוֹ מִן הַטֶּרֶחַ, שְׁהָרִי אֲשֶׁתּוֹ נִזְוֶנַת מִן הַמַּעוֹת הַלְלוּ,
וּמְזוֹנוֹתֶיהָ הָיוּ עָלָיו, אֲצוּלֵי מְטַרְחָא אִינָה חֲשׁוּבָה הַנְּאָה:

פרק יא - משנה ט

וְנְדָר אֶלְמָנָה וּגְרוּשָׁה כּוֹי. לְגוֹפִיָּה לֹא צָרִיךְ קָרָא, דְּכִינֵן דָּאִין לָהּ בְּעַל מִי
יִפָּר, אֶלֶּא כְּשֶׁנְּדָרָה כְּשֶׁהִיא אֶלְמָנָה לְזַמֵּן, וְלֹא הִגִּיעַ זְמַן הַנְּדָר עַד שְׁנִשְׂאֵת:
אִינוּ יָכוֹל לְהִפָּר. אִף עַל פִּי שֶׁהַנְּדָר חָל כְּשֶׁהִיא תַחְתָּיו, דְּבַתַּר שְׁעַת הַנְּדָר
אֶזְלִינֵן: נְדָרָה בּוֹ בַּיּוֹם, גְּרֻשָׁה בּוֹ בַּיּוֹם, וְהַחֲזִירָה בּוֹ בַּיּוֹם. וְאַחַר כֵּן שְׁמַע
אֶת נְדָרָה: אִינוּ יָכוֹל לְהִפָּר. כִּינֵן שְׁיִצְאֵת לְרְשׁוּת עֲצָמָה בִּין נְדָר לְהִפָּרָה.
דָּאִין הַבְּעַל מִפָּר בְּקוֹדְמִין **[לה]**:

תשע נערות נדריהן קימים. נערות לאו דוקא [לז]: בוגרת והיא יתומה. שנשאת ומת בעלה כשהיא נערה, והיא יתומה בחיי האב, שאחר שנשאת אין לאביה רשות בה, ובגרה אחר כך ונדרה, נדרה קים, שאין האב יכול להפר, שהרי היא בוגרת, ועוד שהיא יתומה בחיי האב: נערה ובגרה והיא יתומה. שנשאת ומת בעלה. שנדרה כשהיא נערה ובגרה לאחר מכאן, והיא יתומה בחיי האב כדפרישנא: נערה. בשעה שנדרה, שלא בגרה עדין, והיא יתומה בחיי האב. והנך תלתא, יתומה בחיי אב כילא להו: בוגרת ומת אביה. שבשעה שנדרה היתה בוגרת ומת אביה, דהינו יתומה ממש: נערה ובוגרת וכו'. והנך תלתא נמי, מת אביה כיל להו: נערה שמת אביה ומשמת אביה בגרה כו'. הנך תלתא דקתני, בוגרת כילא להו. ובגמרא אמרינן, דחכמים לא שנו אלא שלש נערות, בוגרת ויתומה ויתומה בחיי האב [לח]: רבי יהודה אומר כו'. דכיון שנכנסה לחפה יצאתה מרשות אביה בהנהו נשואים:

קונים שאיני נהנית לאבא ולאביד כו' הרי זה יפר. דכיון דנאסרה בהנאת אביה ואביו על ידי שהיא עושה לבעלה, גנאי הוא לבעל [מ] והוי דברים שבינו לבינה:

האומרת טמאה אני לך. באשת פהו מיירי, דנאסרה לבעלה באנס ולא הפסידה כתבתה [מא]. והאמינוה חכמים לאסור עצמה על בעלה. וכיון דיוצאת בגט נוטלת כתבתה, דמספר כתבתה נלמד, לכשתנשא לאחר תטלי מה שכתוב ליכי: השמים ביני ובינד. מפרש בגמרא, דאינו יורה פחץ, כלומר דברים דקמי שמיא גליא ואינה יכולה לברר. ומירי בבאה מחמת טענה, דאמרה בעינא חוטרך לידא ומרא לקבורה [מב], דאי לאו הכי, אמרינן לה זילי, לא מפקדת אפריה ורביה: נטולה אני מן היהודים. שאסרה תשמיש של כל ישראל עליה [מג]. ואף על גב דאמרינן בפרק המדיר היכא דנדרה איהי דיוצאה בלא כתבה, דהיא נתנה אצבע בין

שְׁנֵיהֶם, רִשְׁיֵי פִּרְשׁ בִּיבְמוֹת [נדף קיב] כִּיּוֹן שְׁאֶסְרָה הַנָּאֵת תִּשְׁמִישׁ שֶׁל כָּל
יִשְׂרָאֵל עָלֶיהָ וְדַאי אֲנוּסָה הִיא כִּי קֶשֶׁה תִּשְׁמִישׁ לָהּ, וְסִבְרָה מִשְׁנָה רֵאשׁוּנָה
דְּאֶפְלוּ דְבָרִים שְׂבִינוּ לְבִינָה לֹא הָיוּ, דְּאֶפְשָׁר שְׂיִגְרָשְׁנָה: חֲזָרוּ לֹמַר כּוּ'.
נִתְקַלְקְלוּ הַדּוֹרוֹת וְחֻשְׁשׁוּ שֶׁהִיא מְשַׁקֶּרֶת לְהַפְקִיעַ עֲצָמָה מִתַּחַת בַּעֲלָהּ:
תְּבִיא רְאִיָּה לְדַבְרֶיהָ. וְלֹא מְהִימְנִינֵן לָהּ בְּלִי רְאִיָּה: יַעֲשׂוּ דְרָךְ בְּקֶשֶׁה.
יְבַקְשׁוּ מִמֶּנָּה שְׁלֹא תִדְבֵר עוֹד בּוֹ. וּבִירוּשָׁלַיִם מִפְּרֵשׁ יַעֲשׂוּ סְעוּדָה וַיִּפְּיֵס:
יִפְר חֶלְקוֹ וְתֵהָא מְשַׁמְשֵׁתוֹ. דְּהָיוּ דְבָרִים שְׂבִינוּ לְבִינָה, וּמִפְּר לְעֲצָמוֹ: